

# Forventningsundersøkelser for Norges Bank

Undersøkelser blant økonomieksperter, parter i arbeidslivet, næringslivsledere og husholdninger

2. kvartal 2011

06.06.2011

## Forord

---

Perduco utfører på oppdrag fra Norges Bank kvartalsvise forventningsundersøkelser i Norge om inflasjons-, lønns-, valutakurs- og renteutviklingen blant økonomer i finansnæringen og akademia, partene i arbeidslivet, næringslivsledere og husholdninger. Bakgrunnen for undersøkelsen er at Norges Bank retter pengepolitikken inn mot et mål om lav og stabil inflasjon. Forventninger til den fremtidige prisutviklingen kan i seg selv spille en rolle for den faktiske prisutviklingen. En regelmessig spørreundersøkelse kan bidra til større innsikt i disse spørsmålene.

Økonomer innenfor finansnæringen og akademia, samt representanter for partene i sentrale arbeidslivsorganisasjoner blir intervjuet på web, det samme gjelder lederne i næringslivet. Husholdningene er derimot intervjuet via telefon.

Forventningsundersøkelsen er hittil gjennomført 37 ganger, og ble første gang gjennomført i februar 2002. Perduco har publisert undersøkelsen fra og med 1. kvartal 2009. Undersøkelsen er tidligere gjennomført av TNS Gallup.

Oslo, juni 2011

**Ansvarlig for undersøkelsen hos Perduco er:**

Roy Eskild Banken

Telefon: 94 78 00 00

E-post: [roy.eskild.banken@perduco.no](mailto:roy.eskild.banken@perduco.no)

## Innholdsfortegnelse

---

<b>Forord .....</b>	<b>1</b>
<b>Innholdsfortegnelse.....</b>	<b>2</b>
<b>Sammendrag.....</b>	<b>3</b>
Kort sammendrag av enkeltresultater for økonomiekspertene.....	4
Kort sammendrag av enkeltresultater for partene i arbeidslivet.....	4
Kort sammendrag av enkeltresultater for næringslivslederne.....	4
Kort sammendrag av enkeltresultater for husholdningene.....	5
<b>Spørreskjema.....</b>	<b>6</b>
<b>Indeks (tabeller og grafer) .....</b>	<b>7</b>
<b>Resultater - økonomiekspertene .....</b>	<b>8</b>
<b>Resultater - partene i arbeidslivet .....</b>	<b>16</b>
<b>Resultater - næringslivslederne .....</b>	<b>22</b>
<b>Resultater - husholdningene.....</b>	<b>32</b>
<b>Tekniske kommentarer – økonomene og partene i arbeidslivet.....</b>	<b>39</b>
<b>Tekniske kommentarer - næringslivslederne .....</b>	<b>40</b>
<b>Tekniske kommentarer - husholdningene.....</b>	<b>41</b>

## Sammendrag

---

### De kortsiktige prisforventningene

Økonomenes forventninger til prisstigningen om 12 måneder sank fra 2,3 prosent i første kvartal 2011 til 2,1 prosent i andre kvartal 2011. Partene i arbeidslivet forventer i andre kvartal 2011 en prisstigning om 12 måneder på 2,2 prosent. Dette er en nedgang på 0,2 prosentpoeng siden forrige kvartal. Næringslivslederne forventer en generell prisstigning om 12 måneder på 2,8 prosent, en oppgang på 0,1 prosentpoeng siden første kvartal 2011. Husholdningene forventer at prisene skal stige med 3,5 prosent i løpet av det neste året. Dette er en nedgang på 0,1 prosentpoeng siden forrige kvartal.

### Forventer svekket lønnsomhet

35,6 prosent av næringslivslederne forventer i andre kvartal 2011 at lønnsomheten i egen bedrift vil bli bedre i løpet av de neste 12 månedene. Dette er en nedgang på 10,2 prosentpoeng siden forrige kvartal. Samtidig stiger andelen som forventer at lønnsomheten vil svekkes med 6,0 prosentpoeng til 20,7 prosent i andre kvartal. Det er også en nedgang i andelen næringslivsledere som oppgir at lønnsomheten de siste 12 månedene er blitt bedre, men samtidig har også andelen som oppgir at lønnsomheten er blitt svekket sunket siden forrige kvartal.

### Alle forventer høyere lønnsvekst

Alle målgruppene forventer høyere lønnsvekst på kort sikt. Økonomenes forventninger til årslønnsveksten for 2011 steg fra 3,5 prosent i første kvartal til 4,0 prosent i andre kvartal 2011. Partene i arbeidslivet forventer i andre kvartal 2011 en gjennomsnittlig årslønnsvekst for 2011 på 4,0 prosent. Dette er en oppgang fra forrige kvartal på 0,4 prosentpoeng. Næringslivslederne forventer i andre kvartal at årslønnsveksten i 2011 blir på 3,7 prosent. Dette er en oppgang på 0,5 prosentpoeng siden første kvartal 2011. Forventet lønnsvekst i løpet av det neste året blant husholdningene steg fra 2,6 prosent i første kvartal til 2,8 prosent i andre kvartal 2011.

### Flere forventer økt rente

I andre kvartal 2011 forventer 81,0 prosent av husholdningene renteøkning de neste 12 månedene. Dette er en økning fra 70,2 prosent i forrige kvartal. Andelen som forventer renteoppgang er på sitt høyeste nivå siden tredje kvartal 2007.

### Om undersøkelsen

Perduco utfører på oppdrag fra Norges Bank kvartalsvise forventningsundersøkelser i Norge om inflasjons-, lønns-, valutakurs- og renteutviklingen blant økonomer i finansnæringen og akademia, representanter fra partene i arbeidslivet, næringslivsledere og husholdninger. Bakgrunnen for undersøkelsen er at Norges Bank retter pengepolitikken inn mot et mål om lav og stabil inflasjon. Forventninger til den fremtidige prisutviklingen kan i seg selv spille en rolle for den faktiske prisutviklingen. En regelmessig spørreundersøkelse kan bidra til større innsikt i disse spørsmålene.

Denne rapporten med hovedfunnene fra forventningsundersøkelsen blir i sin helhet lagt ut på Perducos nettsider ([www.perduco.no](http://www.perduco.no)). Fra 2009 er undersøkelsen blant næringslivslederne utvidet slik at bedrifter med 20 ansatte eller flere er i målgruppen (mot tidligere 50 ansatte eller flere). I tillegg intervjues nå 500 bedriftsledere mot tidligere 300 intervjuer.

Undersøkelsene er gjennomført i tidsrommet fra 9. til 24. mai 2011.

## Kort sammendrag av enkeltresultater for økonomiekspertene

### Forventer lavere prisvekst

Økonomenes forventninger til prisstigningen om 12 måneder sank fra 2,3 prosent i første kvartal 2011 til 2,1 prosent i andre kvartal 2011. Forventningene til prisstigningen på lengre sikt synker også fra første til andre kvartal 2011 blant økonomiekspertene.

### Høyere årslønnsvekst på kort sikt

Økonomene oppgir i andre kvartal 2011 at de forventer en årslønnsvekst for 2011 på 4,0 prosent, mot 3,5 i første kvartal 2011. For 2012 forventer økonomene en årslønnsvekst på 4,1 prosent i andre kvartal 2011, en oppgang på 0,2 prosentpoeng fra forrige kvartal. Økonomenes forventninger til den gjennomsnittlige årslønnsveksten om 5 år synker fra 3,9 prosent i forrige kvartal til 3,8 prosent i andre kvartal 2011.

### Majoriteten tror på styrket krone

Gjennomsnittlig forventet stigning i kronkursen (målt ved konkurransekursindeksen) om 12 måneder er 1,8 prosent i andre kvartal 2011, opp fra 1,7 prosent i forrige kvartal. Samlet sett tror 53,2 prosent av økonomene at kronkursen vil stige i løpet av de neste 12 månedene. Dette er en marginal nedgang fra forrige kvartal hvor 53,4 prosent mente det samme. 11,7 prosent av økonomene forventer i andre kvartal at kronkursen vil være svekket om 12 måneder, mens 33,8 prosent forventer at kronkursen vil være uendret.

## Kort sammendrag av enkeltresultater for partene i arbeidslivet

### Forventer lavere prisvekst på kort sikt

Partene i arbeidslivet forventer i andre kvartal 2011 en generell prisstigning om 12 måneder på 2,2 prosent, ned 0,2 prosentpoeng fra forrige kvartal. Forventet prisstigning om 2 år er uendret fra forrige kvartal på 2,6 prosent. Forventet prisstigning om 5 år er 2,8, en nedjustering fra 2,9 prosent i forrige kvartal.

### Forventer høyere årslønnsvekst

Partene i arbeidslivet forventer i andre kvartal 2011 en gjennomsnittlig årslønnsvekst for 2011 på 4,0 prosent. Dette er en oppgang fra forrige kvartal på 0,4 prosentpoeng. Forventet årslønnsvekst for 2012 gikk opp fra 4,0 prosent i første kvartal til 4,2 prosent i andre kvartal, mens forventet årslønnsvekst om 5 år gikk opp fra 3,9 prosent i første kvartal til 4,0 i andre kvartal.

## Kort sammendrag av enkeltresultater for næringslivslederne

### Forventer marginalt høyere prisvekst på kort sikt

Næringslivslederne forventer i andre kvartal 2011 en generell prisstigning om 12 måneder på 2,8 prosent. Dette er 0,1 prosentpoeng høyere enn i forrige kvartal. Om 2 år forventer de en generell prisstigning på 3,9 prosent, dette er uendret fra forrige kvartal.

### Stabilitet i forventninger om innkjøps- og utsalgspriser

29,3 prosent av næringslivslederne tror at bedriftens innkjøpspriser vil øke mer de neste 12 månedene sammenlignet med siste 12 måneder, mot 29,2 prosent i forrige kvartal. 5,8 prosent tror i andre kvartal 2011 at innkjøpsprisene vil øke mindre, mens 64,2 prosent tror de vil øke omtrent like mye.

21,3 prosent av næringslivslederne tror at bedriftens utsalgspriser vil øke mer de neste 12 månedene sammenlignet med siste 12 måneder, mot 22,1 prosent i forrige kvartal. 17,3 prosent av bedriftslederne tror i andre kvartal 2011 at utsalgsprisene vil øke mindre, mens 59,6 prosent tror de vil øke omtrent like mye.

### Oppgang i forventet årslønnsvekst inneværende år

Næringslivslederne forventer i andre kvartal at årslønnsveksten i 2011 blir på 3,7 prosent. Dette er en oppgang på 0,5 prosentpoeng siden første kvartal 2011. For 2012 forventer næringslivslederne også en årslønnsvekst på 3,7 prosent.

### Forventer svekket lønnsomhet

38,8 prosent av næringslivslederne oppgir i andre kvartal 2011 at lønnsomheten i egen bedrift er bedret i løpet av de siste 12 månedene, en nedgang på 5,3 prosentpoeng fra forrige kvartal. Andelen næringslivsledere som oppgir at lønnsomheten er svekket siste året sank med 1,4 prosentpoeng fra forrige kvartal til 30,6 prosent i andre kvartal 2011. Lønnsomhetsindeksen sank i andre kvartal fra 12,1 til 8,2 poeng.

I andre kvartal 2011 er andelen næringslivslederne som oppgir å forvente bedre lønnsomhet synkende. 35,6 prosent av næringslivslederne forventer at lønnsomheten i egen bedrift skal bli bedre i de neste 12 månedene, mot 45,8 prosent i forrige kvartal. Samtidig stiger andelen næringslivsledere som forventer svekket lønnsomhet i tiden fremover med 6,0 prosentpoeng til 20,7 prosent i andre kvartal. Lønnsomhetsindeksen for de neste 12 månedene synker dermed fra 31,1 poeng i første kvartal 2011 til 14,9 poeng i andre kvartal 2011.

### Færre forventer flere ansatte

Andelen næringslivsledere som oppgir at bedriften forventer å ha flere ansatte om 12 måneder har sunket fra 46,2 prosent til 41,2 prosent i andre kvartal 2011. Andelen næringslivsledere som forventer å ha færre ansatte om 12 måneder har sunket med 0,2 prosentpoeng fra forrige kvartal til 13,5 prosent i andre kvartal 2011. Nettotallet i sysselsettingsindeksen (fremtidig) synker fra 32,5 til 27,7 poeng.

## **Kort sammendrag av enkeltresultater for husholdningene**

### Flere forventer økt rente

I andre kvartal 2011 forventer 81,0 prosent av husholdningene renteøkning de neste 12 månedene. Dette er en økning fra 70,2 prosent i forrige kvartal. Andelen som forventer renteoppgang er på sitt høyeste nivå siden tredje kvartal 2007. 2,2 prosent av husholdningene forventer rentefall, en oppgang på 0,1 prosentpoeng siden forrige kvartal.

### Forventer marginalt lavere prisvekst og høyere lønnsvekst

I andre kvartal forventer husholdningene at prisene skal stige med 3,5 prosent i løpet av det neste året. Dette er ned 0,1 prosentpoeng fra forrige kvartal. Husholdningene forventer også marginalt lavere prisvekst på lengre sikt. Forventet lønnsvekst i løpet av det neste året blant husholdningene steg fra 2,6 prosent i første kvartal til 2,8 prosent i andre kvartal 2011.

## Spørreskjema

---

### Til økonomiekspertene og partene i arbeidslivet:

1. Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 12 måneder, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?
2. Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 2 år, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?
3. Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 5 år, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?
4. Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir i 2011?
5. Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir i 2012?
6. Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir om 5 år?
- 7a) Tror du den effektive kronekursen målt ved konkurransekursindeksen om 12 måneder vil være styrket, svekket eller uendret?
- 7b) Hvor mye tror du den vil styrke/svekke seg? (Hvis svart styrket eller svekket i spørsmål 7a)

### Til næringslivslederne:

1. Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester, målt ved konsumprisindeksen, er om 12 måneder?
2. Hva tror du prisstigningen er om 2 år?
3. Forventer du at bedriftens innkjøpspriser vil øke mer, mindre eller omtrent like mye de neste 12 måneder som i siste 12-måneders periode?
4. Forventer du at bedriftens utsalgspriser vil øke mer, mindre eller omtrent like mye de neste 12 måneder som i siste 12-måneders periode?
5. Hva forventer du at årslønnsveksten i din bedrift vil bli i 2011?
6. Hva forventer du at årslønnsveksten i din bedrift vil bli i 2012?
7. Har lønnsomheten i din bedrift blitt bedre, blitt svekket eller vært uendret de siste 12 månedene?
8. Tror du lønnsomheten i din bedrift vil bli bedre, bli svekket eller holde seg uendret de neste 12 månedene?
9. Sammenlignet med ett år tidligere, har bedriften i dag flere ansatte, færre ansatte eller like mange ansatte?
10. Tror du bedriften om 12 måneder vil ha flere ansatte enn i dag, færre ansatte eller like mange?

### Til husholdningene:

- 1a. Sammenliknet med for 12 måneder siden, synes du prisene på varer og tjenester er mye høyere, en del høyere, litt høyere, om lag uforandret eller lavere?
- 1b. Omtrent hvor mye tror du prisene har endret seg målt i prosent?
- 2a. Tror du at prisene i løpet av de neste 12 månedene vil være høyere, uendret eller lavere enn i dag?  
- Hvis høyere: Vil prisene vokse raskere, saktere eller i samme takt som i dag?
- 2b. Hvor mange prosent tror du prisene kommer til å stige de nærmeste 12 månedene?
3. Hva tror du den generelle prisveksten blir om 2-3 år, målt i prosent?
4. Omtrent hvor mange prosent tror du din lønn eller pensjon vil endres de neste 12 månedene?
5. Tror du nivået på innskudds- og lånerenter vil øke, falle eller forbli uendret de neste 12 månedene?

## Indeks (tabeller og grafer)

---

### Økonomiekspertene

1. Forventet prisstigning om 12 måneder
2. Forventet prisstigning om 2 år
3. Forventet prisstigning om 5 år
4. Forventet årslønnsvekst for inneværende år
5. Forventet årslønnsvekst for neste år
6. Forventet årslønnsvekst om 5 år
- 7a. Forventet utvikling i kronkursen om 12 mnd.
- 7b. Gjennomsnittlig forventet endring i konkurransekursindeksen om 12 mnd.

### Partene i arbeidslivet

8. Forventet prisstigning om 12 måneder
9. Forventet prisstigning om 2 år
10. Forventet prisstigning om 5 år
11. Forventet årslønnsvekst for inneværende år
12. Forventet årslønnsvekst for neste år
13. Forventet årslønnsvekst om 5 år

### Næringslivslederne

14. Forventet generell prisstigning om 12 måneder
15. Forventet generell prisstigning om 2 år
16. Forventet økning i bedriftens innkjøpspriser neste 12 mnd
17. Forventet økning i bedriftens utsalgspriser neste 12 mnd
18. Forventet vekst i lønnskostnader i egen bedrift i år
19. Forventet vekst i lønnskostnader i egen bedrift neste år
20. Lønnsomhetsutvikling i egen bedrift siste 12 mnd
21. Lønnsomhetsutvikling i egen bedrift neste 12 mnd
22. Antall ansatte i dag sammenlignet med for 1 år siden
23. Antatt antall ansatte om 12 mnd

### Husholdningene

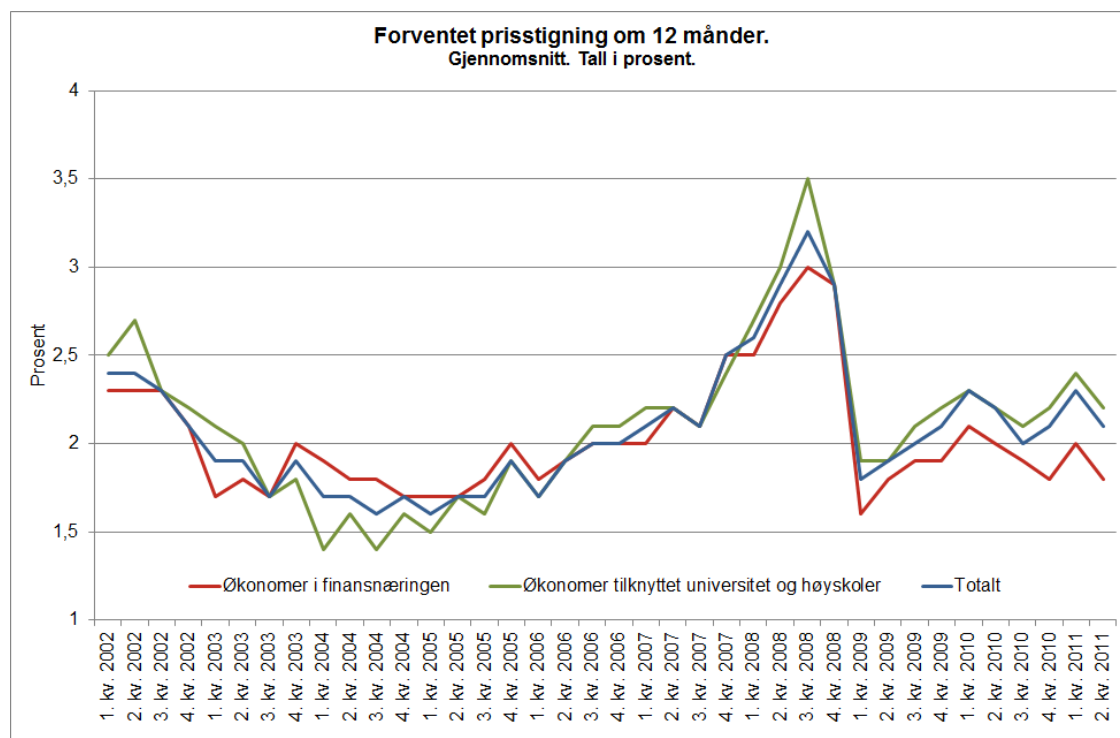
- 24a. Oppfatning av prisendring siste 12 mnd
- 24b. Oppfatning av prisendring siste 12 mnd i prosent
- 25a. Forventet prisendring neste 12 mnd
- 25b. Forventet prisendring neste 12 mnd i prosent
26. Forventet prisvekst om 2-3 år
27. Forventet lønnsutvikling om 1 år i prosent
28. Forventet renteutvikling neste 12 mnd



## Resultater - økonomiekspertene

### Indeks 1:

Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 12 måneder, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?

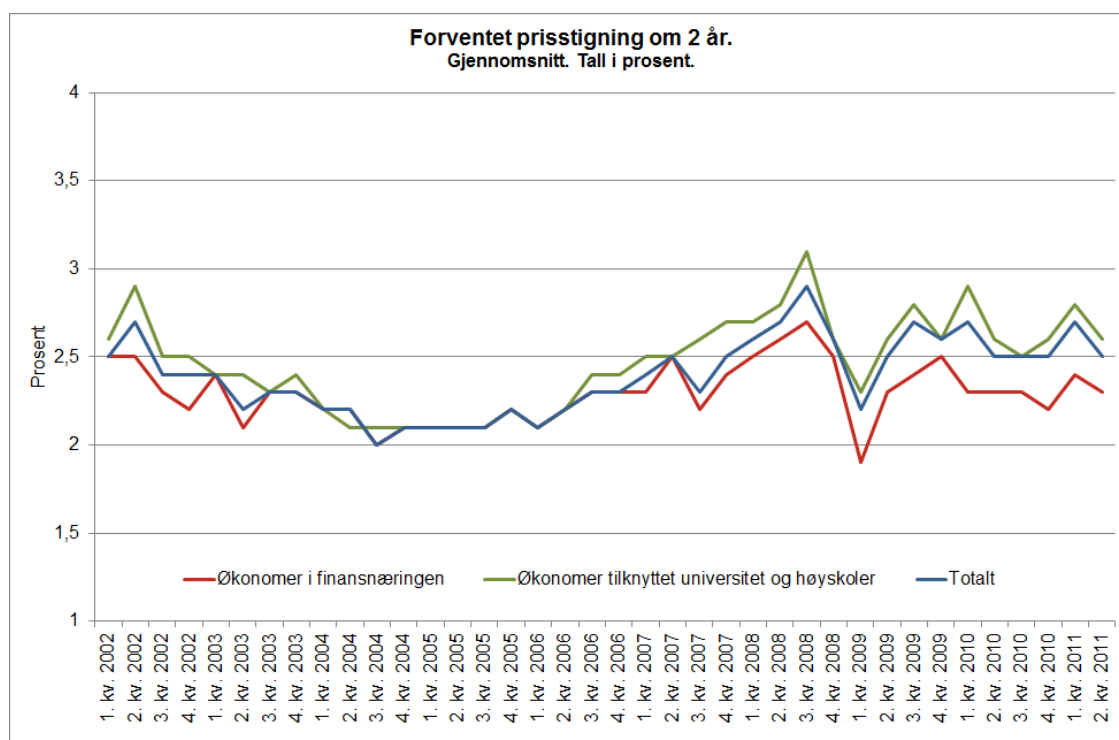


Forventet prisstigning om 12 måneder	1. kvartal 2011	2. kvartal 2011
<b>Økonomer i finansnæringen</b>		
Gjennomsnittlig verdi	2,0	1,8
Laveste verdi	0,0	0,0
Høyeste verdi	3,5	3,0
<b>Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler</b>		
Gjennomsnittlig verdi	2,4	2,2
Laveste verdi	1,0	1,0
Høyeste verdi	4,0	4,0
<b>Totalt alle økonomer</b>		
Gjennomsnittlig verdi	2,3	2,1
Utvalg	72	77

Samlet sett var økonomenes forventninger til prisstigningen om 12 måneder i andre kvartal 2011 på 2,1 prosent, dette er en nedgang på 0,2 prosentpoeng fra første kvartal 2011. Forventet prisstigning sank med 0,2 prosentpoeng fra forrige kvartal hos både økonomer i finansnæringen og økonomer tilknyttet universitet/høyskoler.

## Indeks 2:

Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 2 år, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?

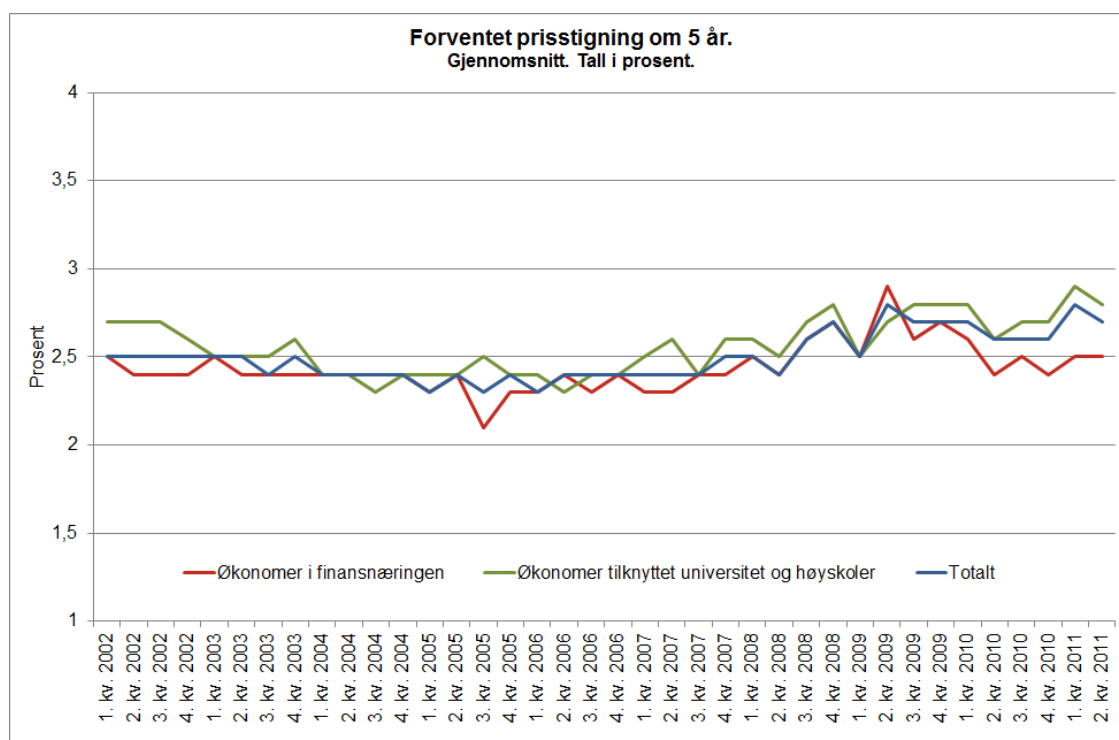


Forventet prisstigning om 2 år	1. kvartal 2011	2. kvartal 2011
<b>Økonomer i finansnæringen</b>		
Gjennomsnittlig verdi	2,4	2,3
Laveste verdi	1,0	1,0
Høyeste verdi	3,5	3,0
<b>Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler</b>		
Gjennomsnittlig verdi	2,8	2,6
Laveste verdi	1,6	1,0
Høyeste verdi	4,2	5,0
<b>Totalt alle økonomer</b>		
Gjennomsnittlig verdi	2,7	2,5
Utvalg	71	77

Økonomenes forventninger til prisstigningen om 2 år var i andre kvartal 2011 på 2,5 prosent, dette er en nedgang på 0,2 prosentpoeng fra første kvartal 2011. Økonomer i finansnæringen nedjusterte sitt estimat med 0,1 prosentpoeng fra forrige kvartal, og økonomer tilknyttet universitet/høyskoler nedjusterte sitt estimat med 0,2 prosentpoeng fra forrige kvartal.

### Indeks 3:

Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 5 år, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?

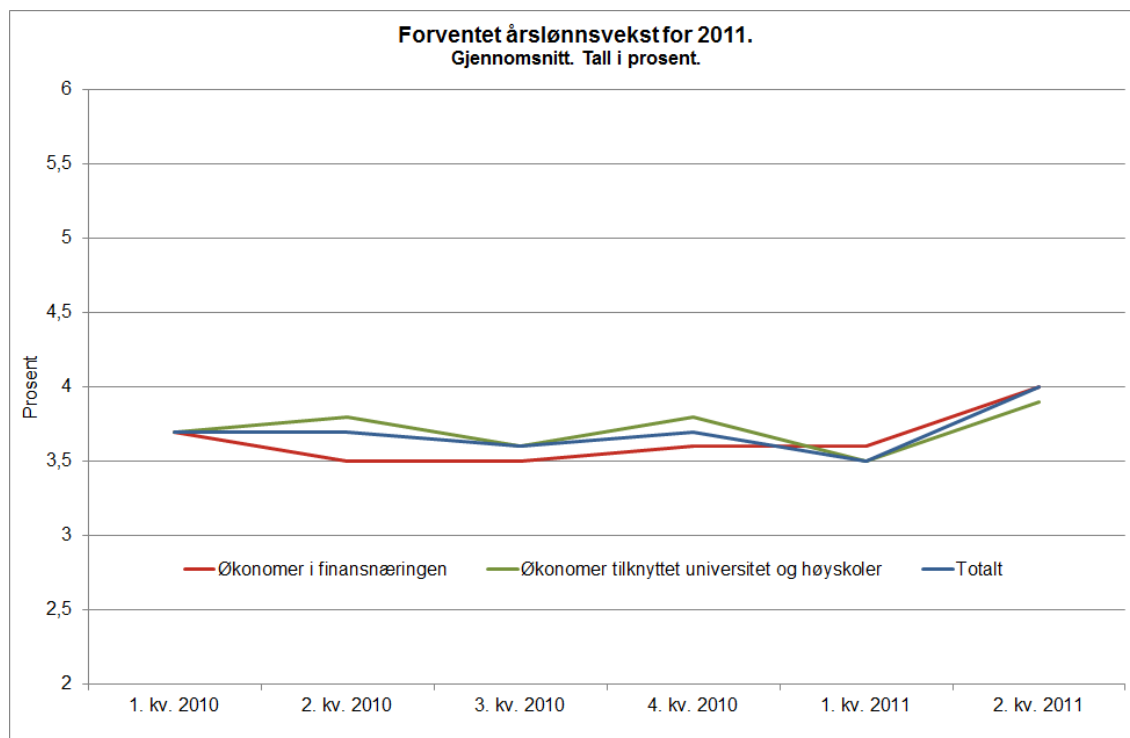


Forventet prisstigning om 5 år	1. kvartal 2011	2. kvartal 2011
<b>Økonomer i finansnæringen</b>		
Gjennomsnittlig verdi	2,5	2,5
Laveste verdi	1,0	1,0
Høyeste verdi	4,0	4,0
<b>Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler</b>		
Gjennomsnittlig verdi	2,9	2,8
Laveste verdi	2,0	1,0
Høyeste verdi	5,0	8,0
<b>Totalt alle økonomer</b>		
Gjennomsnittlig verdi	2,8	2,7
Utvalg	70	75

Økonomenes forventninger til prisstigningen om 5 år var i andre kvartal 2011 på 2,7 prosent, dette er en nedgang på 0,1 prosentpoeng fra første kvartal 2011. Økonomer i finansnæringen opprettholdt sitt estimat på 2,5 prosent, og økonomer tilknyttet universitet/høyskoler nedjusterte sitt estimat fra 2,9 til 2,8 prosent.

#### Indeks 4:

Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir i 2011?

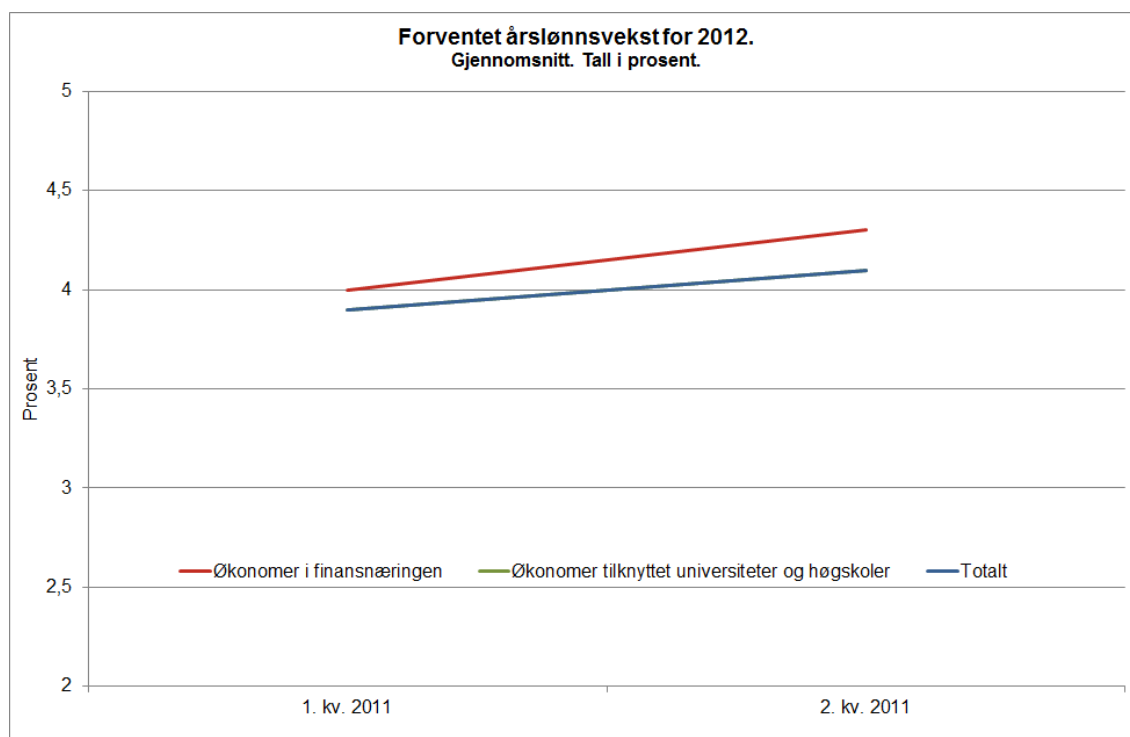


Forventet årslønnsvekst for 2011	1. kvartal 2011	2. kvartal 2011
<b>Økonomer i finansnæringen</b>		
Gjennomsnittlig verdi	3,6	4,0
Laveste verdi	2,5	3,0
Høyeste verdi	4,2	5,0
<b>Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler</b>		
Gjennomsnittlig verdi	3,5	3,9
Laveste verdi	1,5	2,0
Høyeste verdi	5,0	5,0
<b>Totalt alle økonomer</b>		
Gjennomsnittlig verdi	3,5	4,0
Utvalg	72	77

Økonomenes forventninger til årslønnsveksten for 2011 gikk opp fra 3,5 prosent i første kvartal 2011 til 4,0 prosent i andre kvartal 2011. Økonomer i finansnæringen forventer en årslønnsvekst for 2011 på 4,0 prosent, dette er en oppgang på 0,4 prosentpoeng fra første kvartal 2011. Også økonomer tilknyttet universitet/høyskoler oppjusterte sitt estimat med 0,4 prosentpoeng, fra 3,5 til 3,9 prosent.

## Indeks 5:

Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir i 2012?

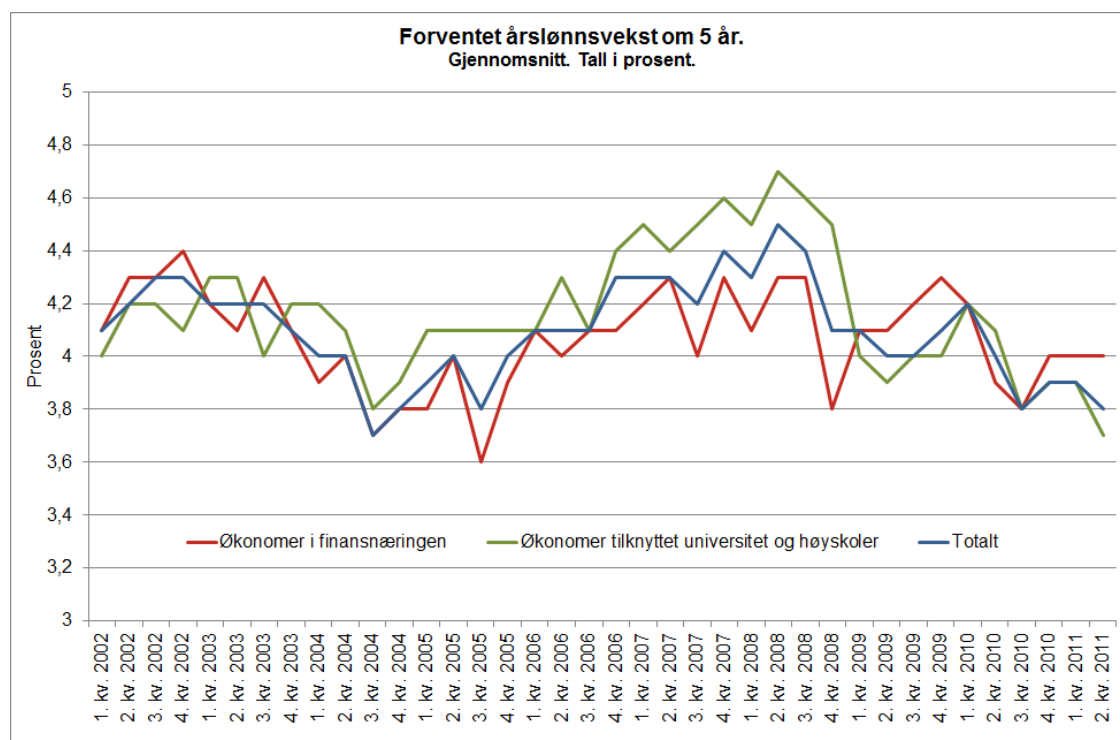


Forventet årslønnsvekst for 2012	1. kvartal 2011	2. kvartal 2011
<b>Økonomer i finansnæringen</b>		
Gjennomsnittlig verdi	4,0	4,3
Laveste verdi	3,0	3,0
Høyeste verdi	5,0	5,5
<b>Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler</b>		
Gjennomsnittlig verdi	3,9	4,1
Laveste verdi	0,5	2,0
Høyeste verdi	5,5	6,0
<b>Totalt alle økonomer</b>		
Gjennomsnittlig verdi	3,9	4,1
Utvalg	71	77

Økonomenes forventninger til årslønnsveksten for 2012 gikk opp fra 3,9 prosent i første kvartal 2011 til 4,1 prosent i andre kvartal 2011. Økonomer i finansnæringen forventer en årslønnsvekst for 2012 på 4,3 prosent, opp 0,3 prosentpoeng fra forrige kvartal. Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler oppjusterte sitt estimat fra 3,9 til 4,1 prosent.

## Indeks 6:

Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir om 5 år?

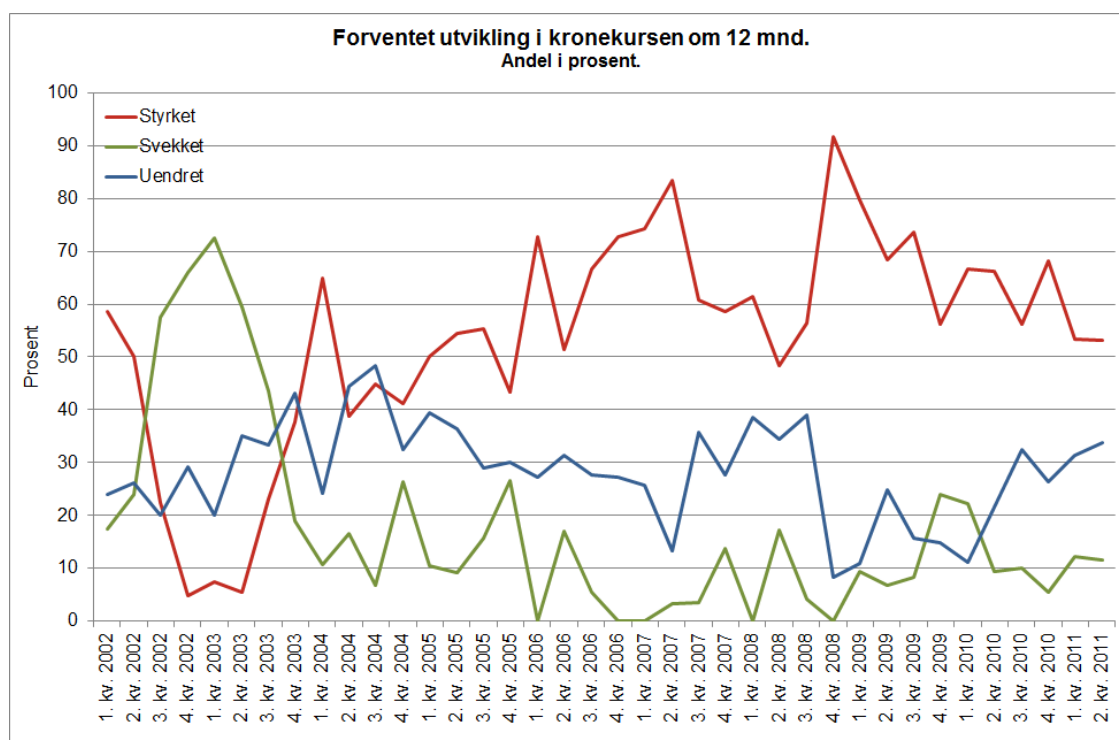


Forventet årslønnsvekst om 5 år	1. kvartal 2011	2. kvartal 2011
<b>Økonomer i finansnæringen</b>		
Gjennomsnittlig verdi	4,0	4,0
Laveste verdi	2,5	2,5
Høyeste verdi	5,0	4,8
<b>Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler</b>		
Gjennomsnittlig verdi	3,9	3,7
Laveste verdi	-1,5	1,0
Høyeste verdi	7,0	5,0
<b>Totalt alle økonomer</b>		
Gjennomsnittlig verdi	3,9	3,8
Utvalg	69	73

Økonomenes forventninger til årslønnsveksten om 5 år (de langsiktige forventningene) var 3,8 prosent i andre kvartal 2011, dette er en nedgang på 0,1 prosentpoeng fra første kvartal 2011. Økonomer i finansnæringen forventer en gjennomsnittlig langsiktig årslønnsvekst på 4,0 prosent, det samme som i første kvartal 2011. Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler nedjusterer sitt estimat fra 3,9 til 3,7 prosent.

## Indeks 7A:

Tror du den effektive kronkursen målt ved konkurransekursindeksen om 12 måneder vil være styrket, svekket eller uendret?

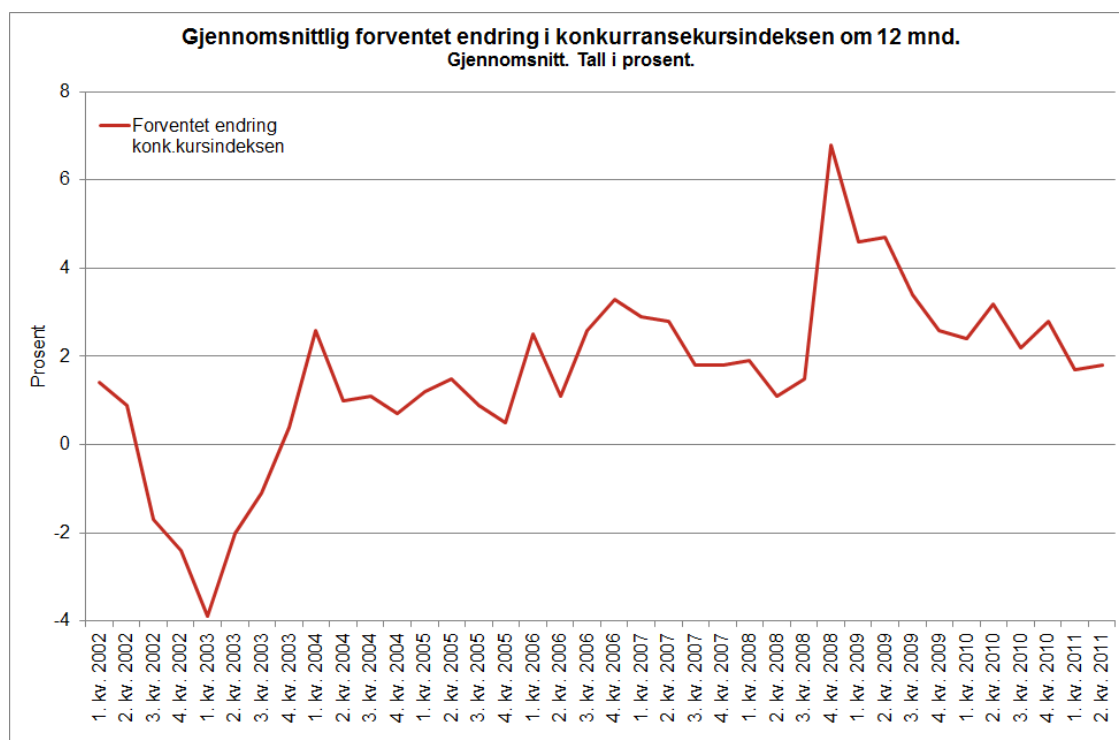


Forventet utvikling i kronkursen om 12 mnd.	1. kvartal 2011	2. kvartal 2011
<b>Økonomer i finansnæringen</b>		
Styrket	66,7	50,0
Uendret	19,0	33,3
Svekket	9,5	12,5
<b>Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler</b>		
Styrket	48,1	54,7
Uendret	36,5	34,0
Svekket	13,5	11,3
<b>Totalt alle økonomer</b>		
Styrket	53,4	53,2
Uendret	31,5	33,8
Svekket	12,3	11,7
<b>Utvalg</b>	73	77

Andelen økonomer som forventer at kronkursen (målt ved konkurransekursindeksen) vil styrkes på ett års sikt gikk i andre kvartal 2011 marginalt ned fra 53,4 til 53,2 prosent. Andelen økonomer som forventer en svekket kronkurs er nå 11,7 prosent mot 12,3 prosent i første kvartal 2011, mens andelen som forventer at kronkursen på ett års sikt vil være uendret gikk opp fra 31,5 prosent til 33,8 prosent i andre kvartal 2011.

## Indeks 7B:

Hvor mye tror du den vil styrke/svekke seg (Hvis svart styrket/svekket i spørsmål 7A)?



Gjennomsnittlig forventet endring i konkurransekursindeksen om 12 mnd.

	1. kvartal 2011	2. kvartal 2011
<b>Økonomer i finansnæringen</b>		
Gjennomsnittlig verdi	1,9	0,8
<b>Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler</b>		
Gjennomsnittlig verdi	1,6	2,2
<b>Totalt alle økonomer</b>		
Gjennomsnittlig verdi	1,7	1,8
<b>Utvalg</b>	71	76

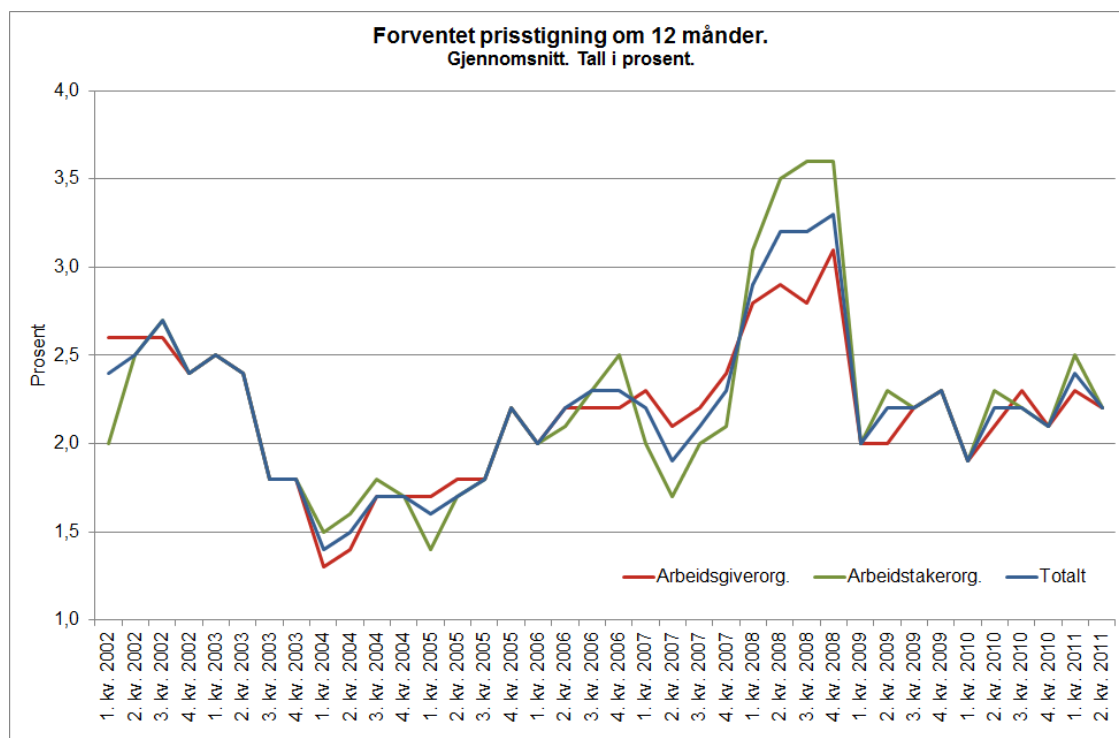
I andre kvartal 2011 forventet det samlede utvalget av økonomer at kronekursen skal styrke seg med 1,8 prosent på 12 måneders sikt. Dette var en oppjustering på 0,1 prosentpoeng fra forrige kvartal.



## Resultater - partene i arbeidslivet

### Indeks 8:

Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 12 måneder, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?

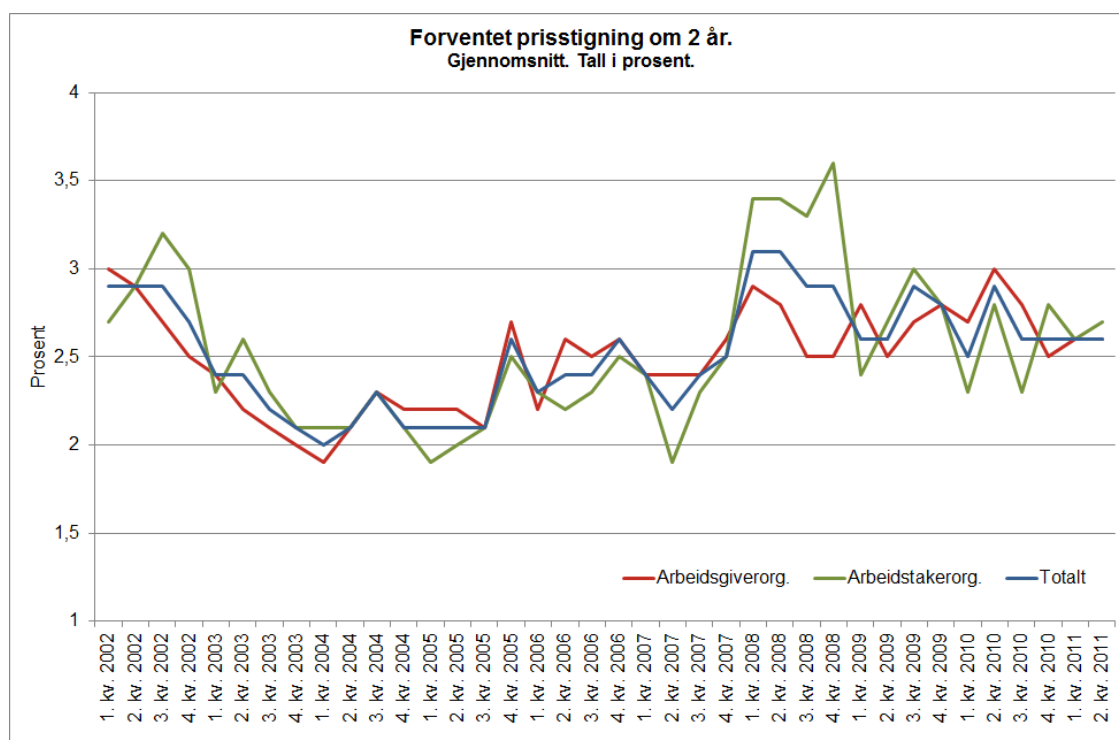


Forventet prisstigning om 12 måneder	1. kvartal 2011	2. kvartal 2011
<b>Arbeidsgiverorganisasjoner</b>		
Gjennomsnittlig verdi	2,3	2,2
Laveste verdi	1,5	1,5
Høyeste verdi	4,0	3,8
<b>Arbeidstakerorganisasjoner</b>		
Gjennomsnittlig verdi	2,5	2,2
Laveste verdi	2,0	1,5
Høyeste verdi	3,0	2,8
<b>Totalt for partene i arbeidslivet</b>		
Gjennomsnittlig verdi	2,4	2,2
Utvalg	27	36

Blant arbeidslivsorganisasjonene var forventet prisstigning om 12 måneder på 2,2 prosent i andre kvartal 2011, dette er en nedjustering på 0,2 prosentpoeng fra forrige kvartal. Forventningene hos arbeidsgiverorganisasjonene sank fra 2,3 prosent til 2,2 prosent, mens forventningene hos arbeidstakerorganisasjonene sank fra 2,5 prosent til 2,2 prosent i løpet av det siste kvartalet.

## Indeks 9:

Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 2 år, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?

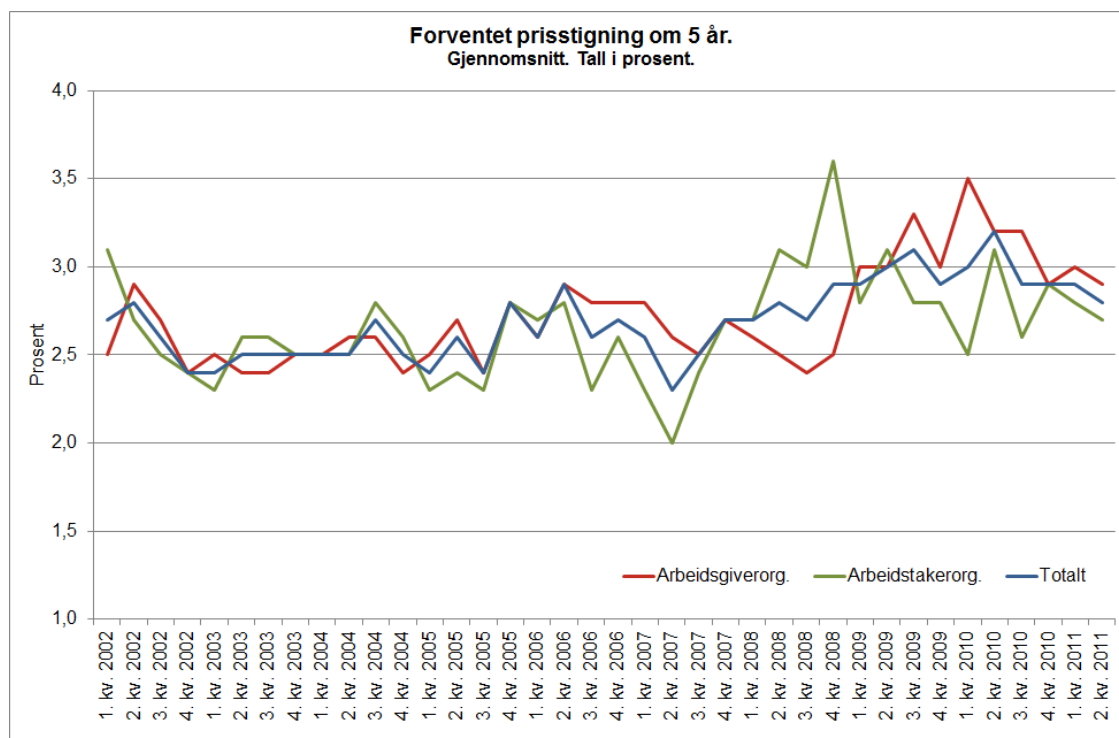


Forventet prisstigning om 2 år	1. kvartal 2011	2. kvartal 2011
<b>Arbeidsgiverorganisasjoner</b>		
Gjennomsnittlig verdi	2,6	2,6
Laveste verdi	2,0	1,5
Høyeste verdi	3,5	4,2
<b>Arbeidstakerorganisasjoner</b>		
Gjennomsnittlig verdi	2,6	2,7
Laveste verdi	1,9	1,5
Høyeste verdi	3,5	5,0
<b>Totalt for partene i arbeidslivet</b>		
Gjennomsnittlig verdi	2,6	2,6
Utvalg	27	36

Forventet prisvekst om to år blant partene i arbeidslivet er 2,6 prosent i andre kvartal 2011, dette er uendret fra første kvartal 2011. Arbeidsgiverorganisasjonene opprettholdt sitt estimat på 2,6 prosent, mens arbeidstakerorganisasjonene oppjusterte sitt estimat fra 2,6 til 2,7 prosent.

## Indeks 10:

Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 5 år, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?

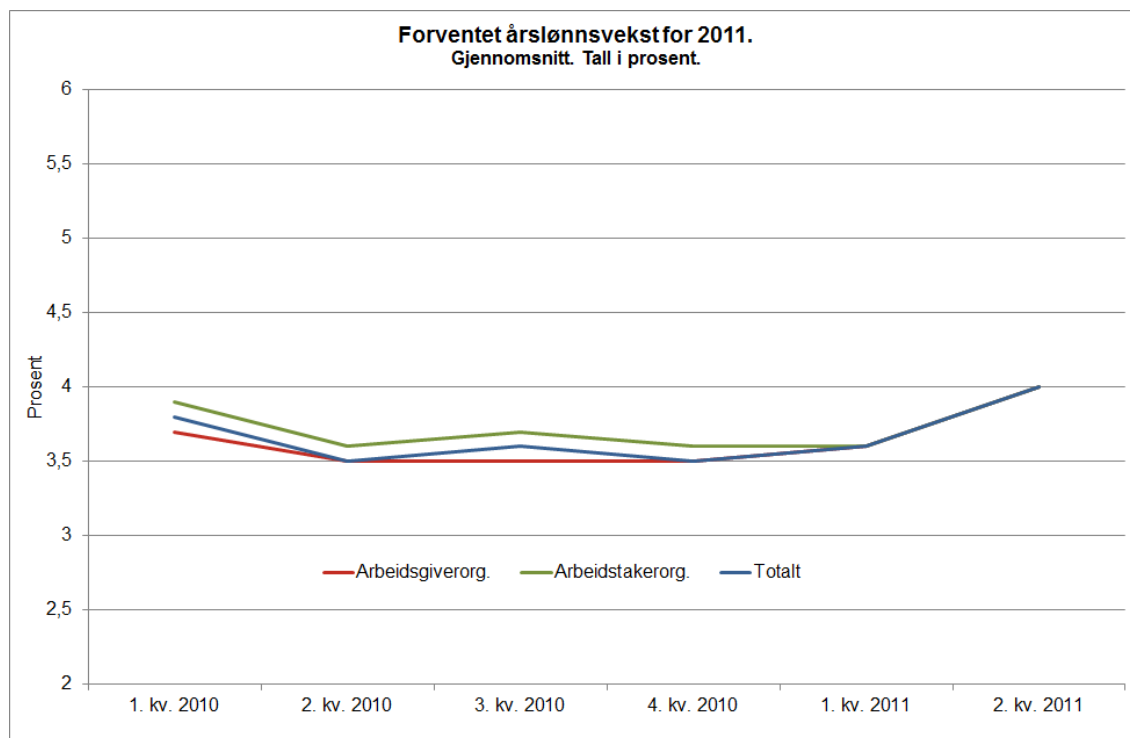


Forventet prisstigning om 5 år	1. kvartal 2011	2. kvartal 2011
<b>Arbeidsgiverorganisasjoner</b>		
Gjennomsnittlig verdi	3,0	2,9
Laveste verdi	2,0	2,0
Høyeste verdi	4,0	4,0
<b>Arbeidstakerorganisasjoner</b>		
Gjennomsnittlig verdi	2,8	2,7
Laveste verdi	2,0	1,0
Høyeste verdi	4,0	4,0
<b>Totalt for partene i arbeidslivet</b>		
Gjennomsnittlig verdi	2,9	2,8
Utvalg	27	35

Forventet prisstigning om 5 år var blant partene i arbeidslivet på 2,8 prosent i andre kvartal 2011, dette er en nedjustering på 0,1 prosentpoeng fra første kvartal 2011. Estimater fra arbeidsgiverorganisasjonene er 2,9 prosent i andre kvartal 2011, en nedjustering fra 3,0 prosent i forrige kvartal, mens arbeidstakerorganisasjonenes estimat gikk ned fra 2,8 prosent til 2,7 prosent.

## Indeks 11:

Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir i 2011?

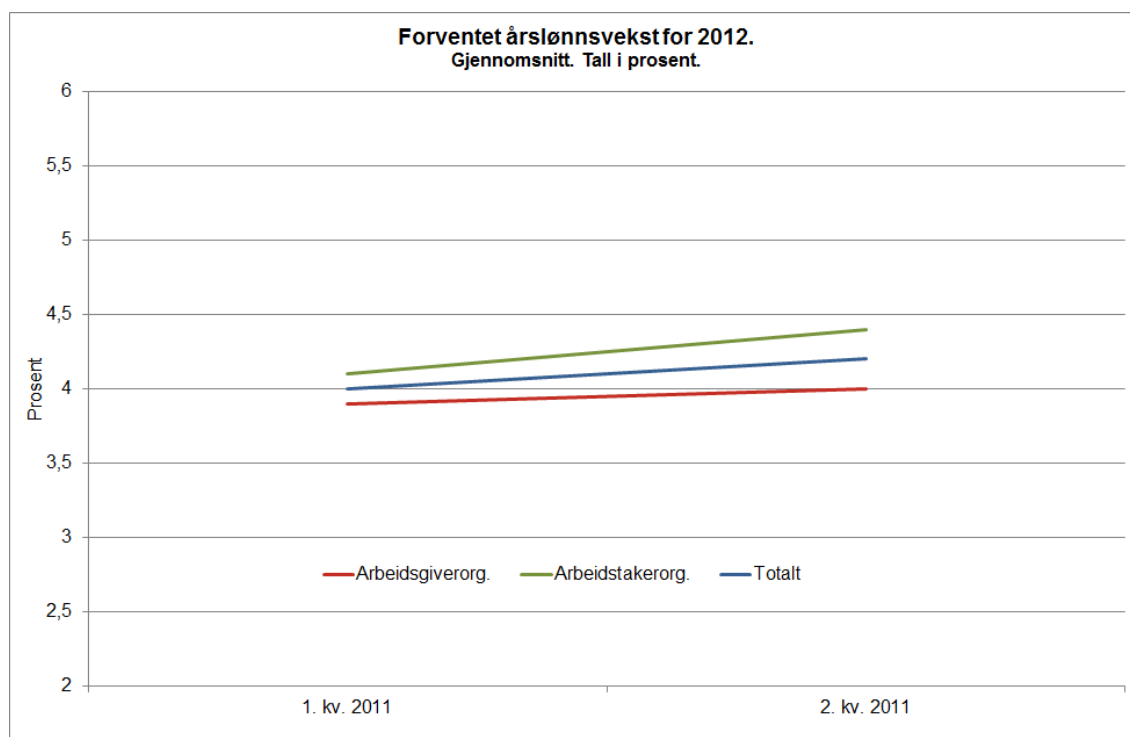


Forventet årslønnsvekst for 2011	1. kvartal 2011	2. kvartal 2011
<b>Arbeidsgiverorganisasjoner</b>		
Gjennomsnittlig verdi	3,6	4,0
Laveste verdi	2,8	3,0
Høyeste verdi	4,1	4,5
<b>Arbeidstakerorganisasjoner</b>		
Gjennomsnittlig verdi	3,6	4,0
Laveste verdi	3,0	3,0
Høyeste verdi	4,0	4,3
<b>Totalt for alle partene i arbeidslivet</b>		
Gjennomsnittlig verdi	3,6	4,0
Utvalg	27	36

Forventet årslønnsvekst for 2011 var blant partene i arbeidslivet 4,0 prosent i andre kvartal 2011, dette er en oppgang på 0,4 prosentpoeng fra forrige kvartal. Både arbeidsgiverorganisasjonene og arbeidstakerorganisasjonene oppjusterte sitt estimat fra 3,6 prosent i første kvartal 2011 til 4,0 prosent i andre kvartal 2011.

## Indeks 12:

Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir i 2012?

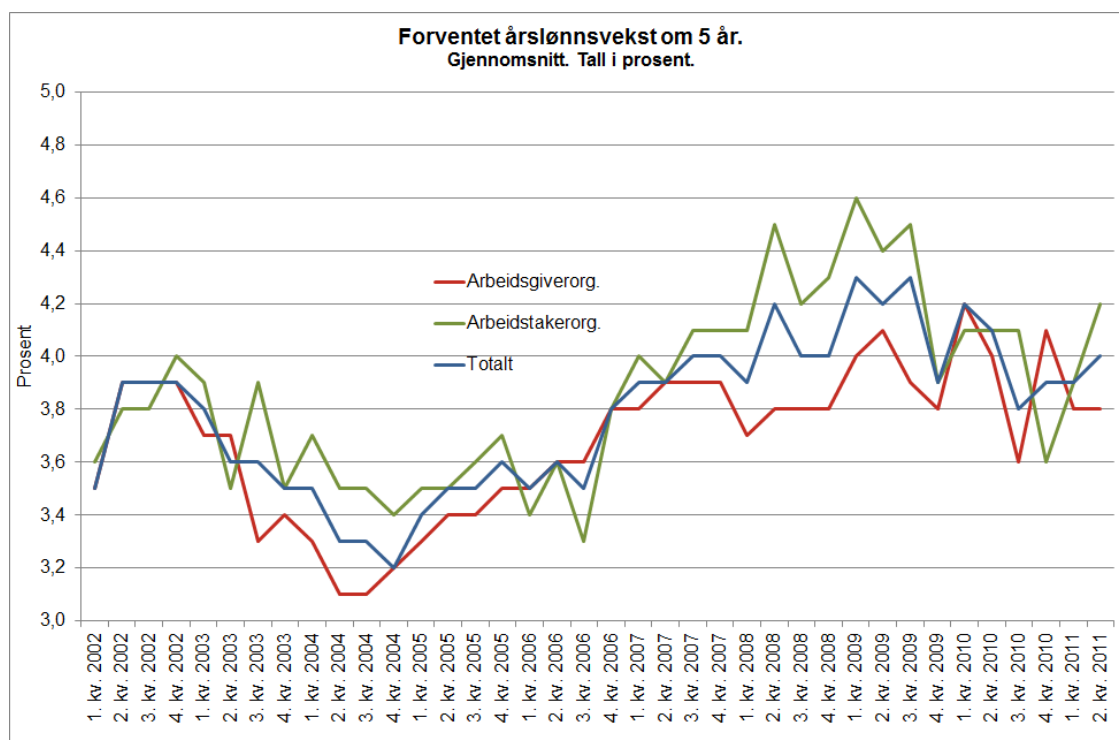


Forventet årslønnsvekst for 2012	1. kvartal 2011	2. kvartal 2011
<b>Arbeidsgiverorganisasjoner</b>		
Gjennomsnittlig verdi	3,9	4,0
Laveste verdi	3,4	2,5
Høyeste verdi	4,5	5,0
<b>Arbeidstakerorganisasjoner</b>		
Gjennomsnittlig verdi	4,1	4,4
Laveste verdi	3,0	3,5
Høyeste verdi	5,5	5,5
<b>Totalt for alle partene i arbeidslivet</b>		
Gjennomsnittlig verdi	4,0	4,2
Utvalg	27	36

Forventet årslønnsvekst blant partene i arbeidslivet for 2012 var 4,2 prosent i andre kvartal 2011, en oppgang på 0,2 prosentpoeng fra forrige kvartal. Arbeidsgiverorganisasjonene oppjusterte sitt estimat fra 3,9 til 4,0 prosent, mens arbeidstakerorganisasjonene oppjusterte sitt estimat med 0,3 prosentpoeng til 4,4 prosent i andre kvartal 2011.

### Indeks 13:

Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir om 5 år?



Forventet årslønnsvekst om 5 år	1. kvartal 2011	2. kvartal 2011
<b>Arbeidsgiverorganisasjoner</b>		
Gjennomsnittlig verdi	3,8	3,8
Laveste verdi	2,0	2,0
Høyeste verdi	5,5	5,0
<b>Arbeidstakerorganisasjoner</b>		
Gjennomsnittlig verdi	3,9	4,2
Laveste verdi	2,5	3,5
Høyeste verdi	4,6	6,0
<b>Totalt for alle partene i arbeidslivet</b>		
Gjennomsnittlig verdi	3,9	4,0
Utvalg	27	36

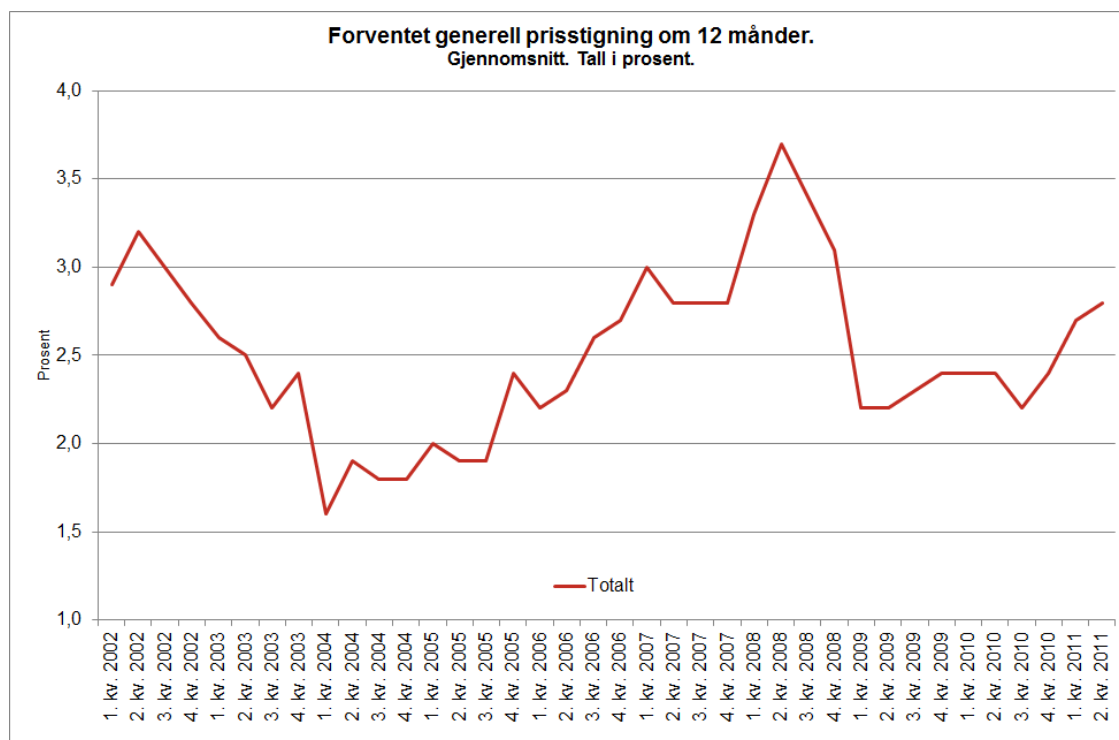
Arbeidslivsorganisasjonenes forventninger til årslønnsveksten om 5 år (de langsiktige forventningene) var i andre kvartal 2011 på 4,0 prosent, dette er en oppjustering fra 3,9 prosent i forrige kvartal.

Arbeidsgiverorganisasjonenes estimat var uendret på 3,8 prosent, mens arbeidstakerorganisasjonene oppjusterte sitt estimat med 0,3 prosentpoeng til 4,2 prosent.

## Resultater - næringslivslederne

### Indeks 14:

Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 12 måneder, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?

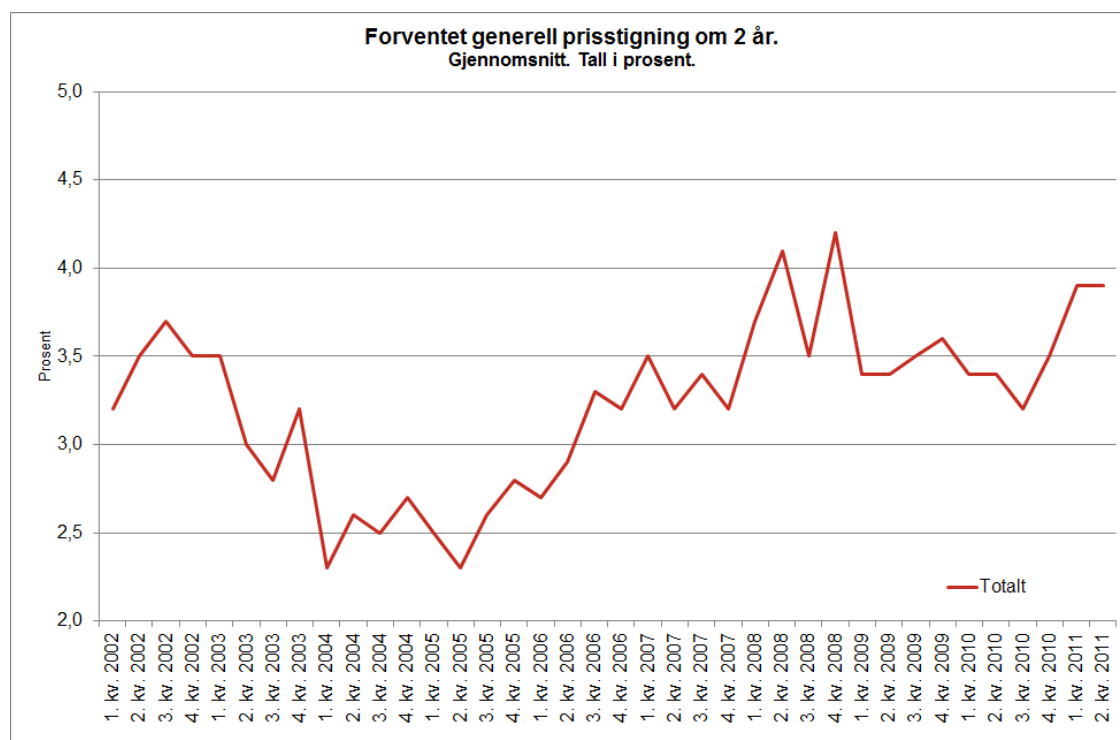


Forventet generell prisstigning om 12 mnd	1. kvartal 2011	2. kvartal 2011
<b>Næringslivsledere i bedrifter med færre enn 50 ansatte</b>		
Gjennomsnittlig verdi	2,7	2,8
Laveste verdi	0,0	-2,0
Høyeste verdi	10,0	8,0
<b>Næringslivsledere i bedrifter med 50 ansatte eller flere</b>		
Gjennomsnittlig verdi	2,6	2,8
Laveste verdi	1,0	1,0
Høyeste verdi	8,0	7,5
<b>Næringslivsledere totalt</b>		
Gjennomsnittlig verdi	2,7	2,8
Utvalg (vektet)	424	451

Næringslivsledernes estimat om forventet prisstigning om 12 måneder er 2,8 prosent i andre kvartal 2011, en oppjustering fra 2,7 prosent i første kvartal 2011.

## Indeks 15:

Hva tror du prisstigningen er om 2 år?



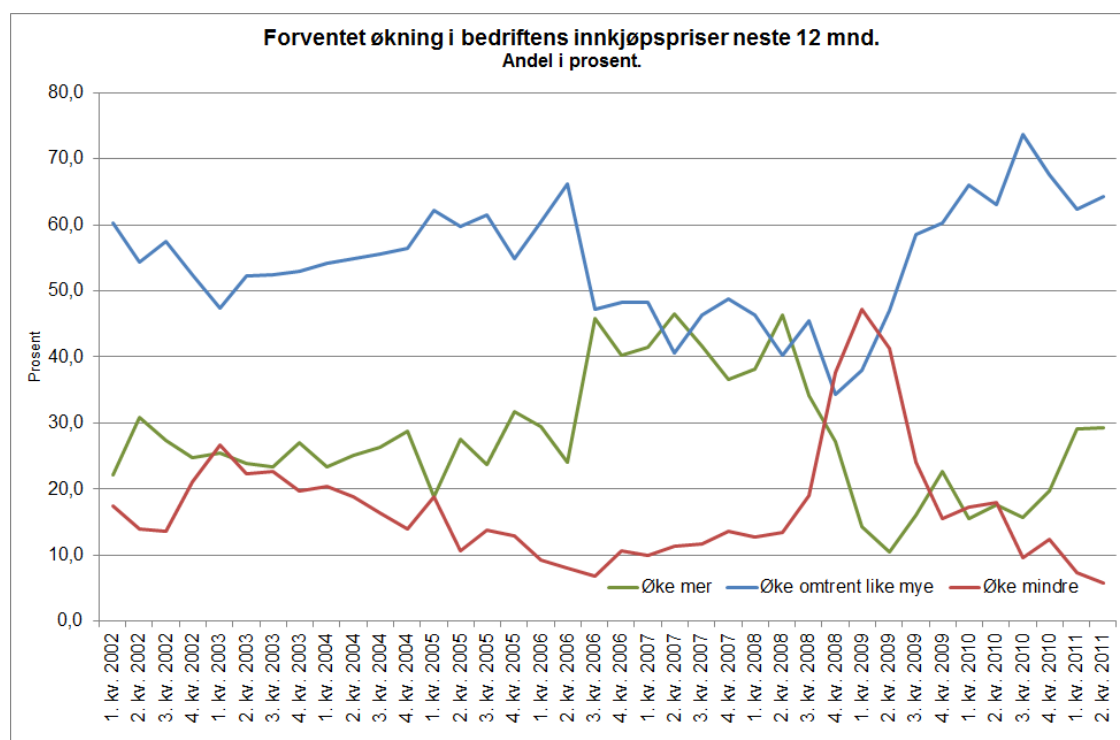
Forventet generell prisstigning om 2 år	1. kvartal 2011	2. kvartal 2011
<b>Næringslivsledere i bedrifter med færre enn 50 ansatte</b>		
Gjennomsnittlig verdi	3,9	4,0
Laveste verdi	0,1	1,0
Høyeste verdi	10,0	10,0
<b>Næringslivsledere i bedrifter med 50 ansatte eller flere</b>		
Gjennomsnittlig verdi	3,7	3,8
Laveste verdi	-1,0	0,0
Høyeste verdi	10,0	11,0
<b>Næringslivsledere totalt</b>		
Gjennomsnittlig verdi	3,9	3,9
Utvalg (vektet)	405	447

Forventet prisstigning om 2 år var i andre kvartal 2011 på 3,9 prosent. Næringslivslederne opprettholdt sitt estimat om forventet prisstigning om 2 år fra forrige kvartal.



## Indeks 16:

*Forventer du at bedriftens innkjøpspriser vil øke mer, mindre eller omtrent like mye de neste 12 måneder som i siste 12-måneders periode?*



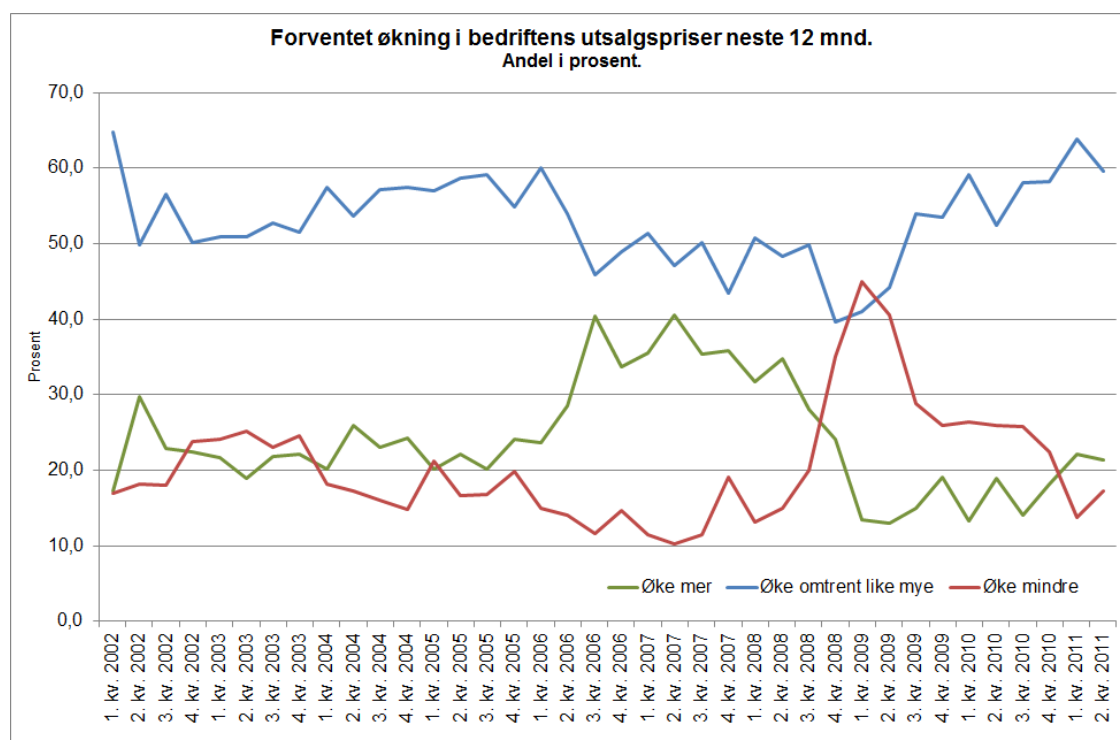
### Forventet økning i bedriftens innkjøpspriser neste 12 mnd

	1. kvartal 2011	2. kvartal 2011
<b>Næringslivsledere i bedrifter med færre enn 50 ansatte</b>		
Øke mer	28,0	29,8
Øke omtrent like mye	65,0	63,8
Øke mindre	5,9	5,6
<b>Næringslivsledere i bedrifter med 50 ansatte eller flere</b>		
Øke mer	31,8	28,3
Øke omtrent like mye	56,7	65,1
Øke mindre	10,8	6,0
<b>Næringslivsledere totalt</b>		
Øke mer	29,2	29,3
Øke omtrent like mye	62,4	64,2
Øke mindre	7,4	5,8
Utvalg	510	539

Andelen næringslivsledere som forventer at innkjøpsprisene vil øke mer de neste 12 måneder gikk marginalt opp fra 29,2 prosent i første kvartal 2011 til 29,3 prosent i andre kvartal 2011. Andelen som forventer at innkjøpsprisene vil øke mindre gikk ned fra 7,4 til 5,8 prosent, og andelen som forventer at innkjøpsprisene vil øke omtrent like mye gikk opp fra 62,4 prosent i første kvartal 2011 til 64,2 prosent i andre kvartal 2011.

## Indeks 17:

*Forventer du at bedriftens utsalgspriser vil øke mer, mindre eller omtrent like mye de neste 12 måneder som i siste 12-måneders periode?*



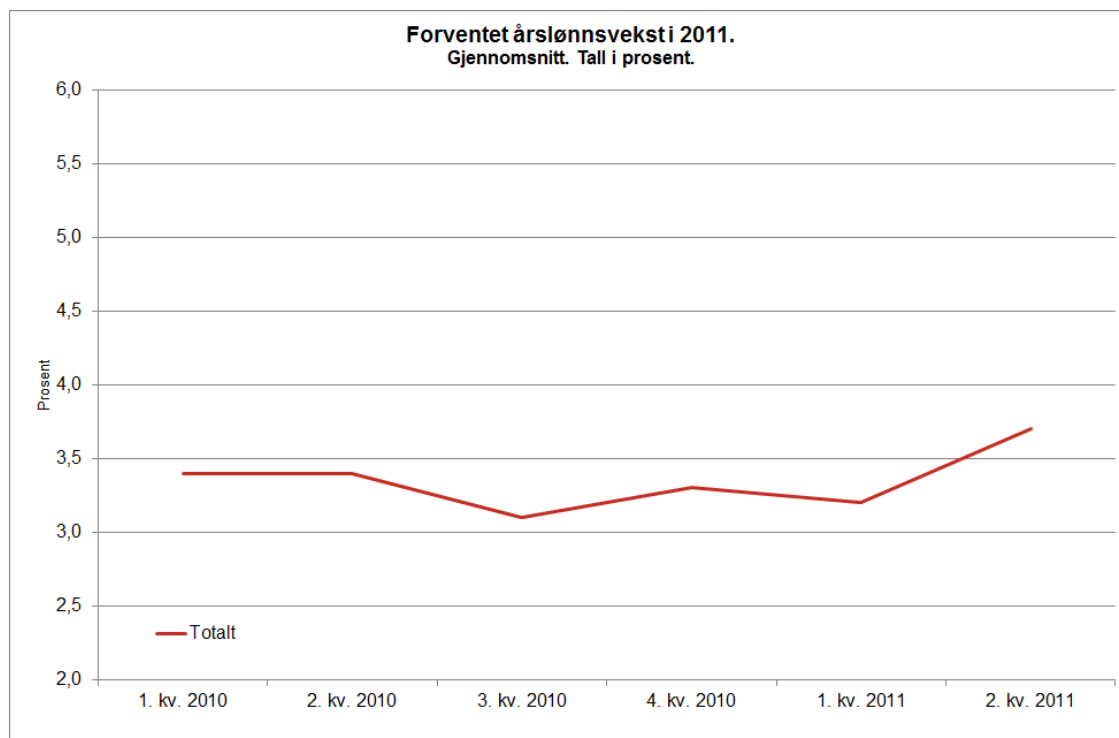
Forventet økning i bedriftens utsalgspriser  
neste 12 mnd

	1. kvartal 2011	2. kvartal 2011
<b>Næringslivsledere i bedrifter med færre enn 50 ansatte</b>		
Øke mer	21,5	20,1
Øke omtrent like mye	66,0	62,7
Øke mindre	12,5	15,8
<b>Næringslivsledere i bedrifter med 50 ansatte eller flere</b>		
Øke mer	22,9	24,1
Øke omtrent like mye	59,2	52,4
Øke mindre	16,6	20,5
<b>Næringslivsledere totalt</b>		
Øke mer	22,1	21,3
Øke omtrent like mye	63,8	59,6
Øke mindre	13,7	17,3
Utvalg	510	539

Andelen næringslivsledere som forventer at bedriftens utsalgspriser vil øke mer de neste 12 måneder gikk ned fra 22,1 prosent i første kvartal 2011 til 21,3 prosent i andre kvartal 2011. Andelen som forventer at bedriftens utsalgspriser vil øke mindre gikk opp fra 13,7 til 17,3 prosent, og andelen som forventer at bedriftens utsalgspriser vil øke omtrent like mye gikk ned fra 63,8 til 59,6 prosent.

## Indeks 18:

Hva forventer du at årslønnsveksten i din bedrift vil bli i 2011?

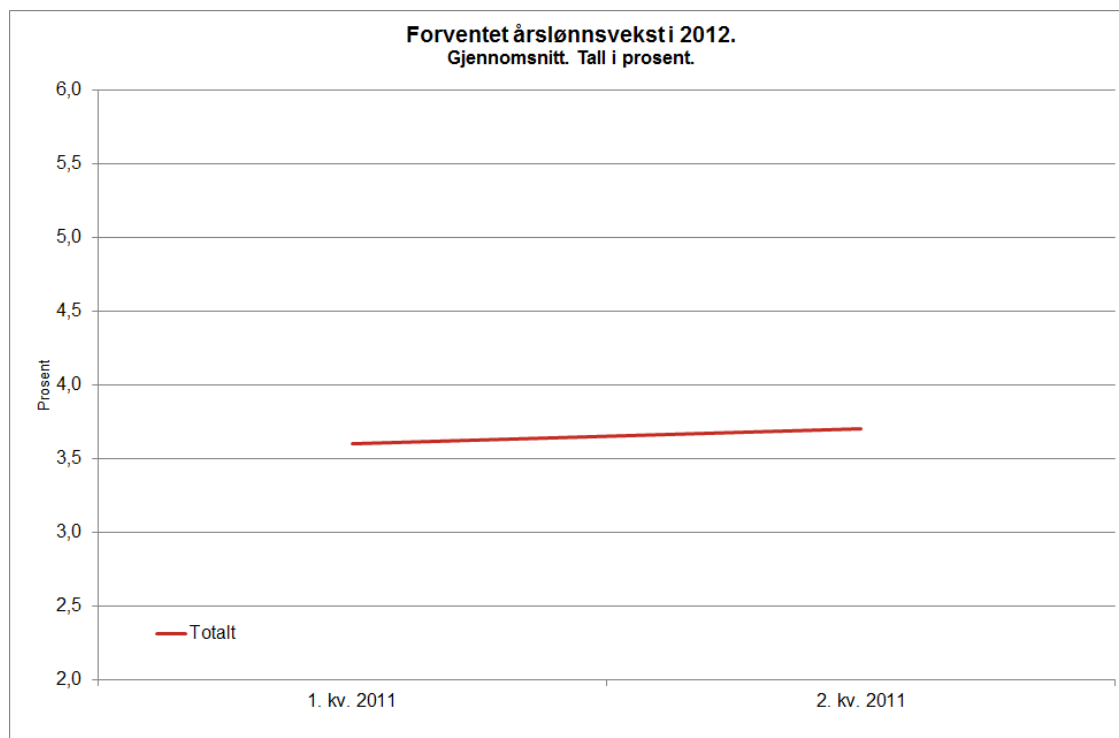


Forventet årslønnsvekst i egen bedrift i 2011	1. kvartal 2011	2. kvartal 2011
<b>Næringslivsledere i bedrifter med færre enn 50 ansatte</b>		
Gjennomsnittlig verdi	3,2	3,7
Laveste verdi	0,0	0,0
Høyeste verdi	10,0	10,0
<b>Næringslivsledere i bedrifter med 50 ansatte eller flere</b>		
Gjennomsnittlig verdi	3,2	3,7
Laveste verdi	0,0	0,0
Høyeste verdi	7,0	10,0
<b>Næringslivsledere totalt</b>		
Gjennomsnittlig verdi	3,2	3,7
Utvalg (vektet)	485	527

Næringslivslederne oppjusterte sitt estimat for lønnsvekst i egen bedrift for 2011 fra 3,2 prosent i første kvartal 2011 til 3,7 prosent i andre kvartal 2011.

## Indeks 19:

Hva forventer du at årslønnsveksten i din bedrift vil bli i 2012?

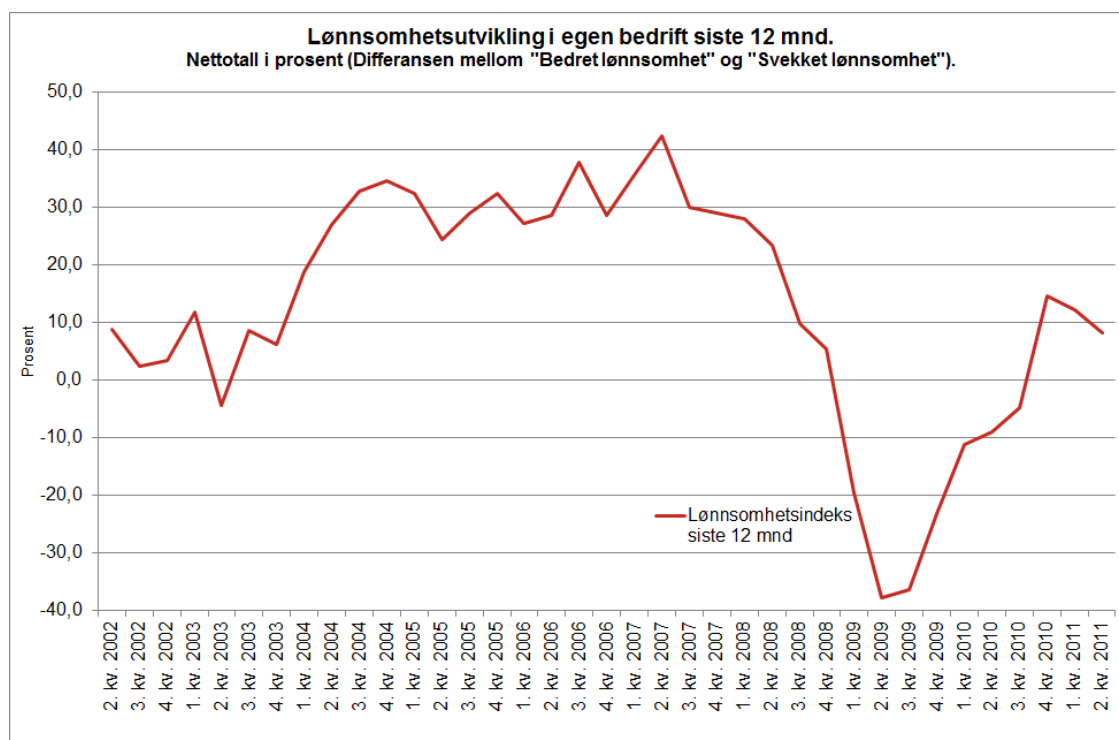


Forventet årslønnsvekst i egen bedrift i 2012	1. kvartal 2011	2. kvartal 2011
<b>Næringslivsledere i bedrifter med færre enn 50 ansatte</b>		
Gjennomsnittlig verdi	3,7	3,7
Laveste verdi	0,0	0,0
Høyeste verdi	10,0	10,0
<b>Næringslivsledere i bedrifter med 50 ansatte eller flere</b>		
Gjennomsnittlig verdi	3,4	3,8
Laveste verdi	0,0	1,5
Høyeste verdi	10,0	8,0
<b>Næringslivsledere totalt</b>		
Gjennomsnittlig verdi	3,6	3,7
Utvalg (vektet)	460	488

I andre kvartal 2011 forventer næringslivslederne at lønnsvekst i egen bedrift vil bli 3,7 prosent i 2012. Dette er en oppgang på 0,1 prosentpoeng fra forrige kvartal.

## Indeks 20:

Har lønnsomheten i din bedrift blitt bedre, blitt svekket eller vært uendret de siste 12 mnd?

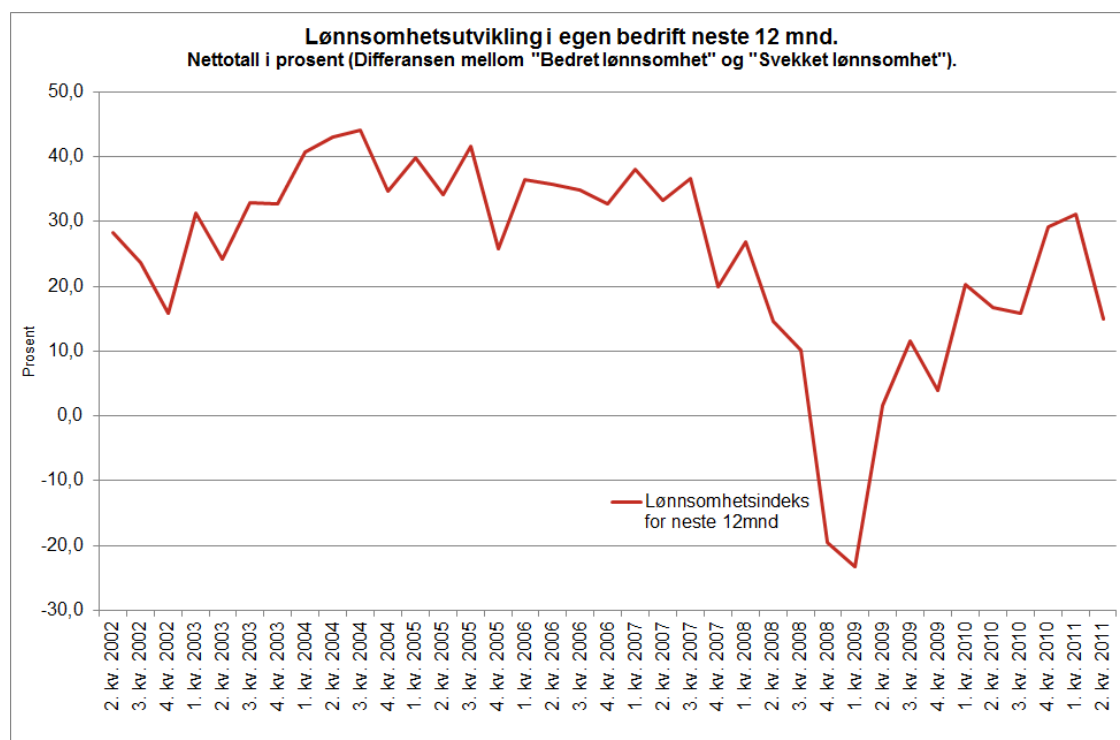


Lønnsomhetsutvikling i egen bedrift siste 12 mnd	1. kvartal 2011	2. kvartal 2011
<b>Næringslivsledere i bedrifter med færre enn 50 ansatte</b>		
Bedret lønnsomhet	40,2	39,1
Uendret lønnsomhet	25,2	29,8
Svekket lønnsomhet	34,6	31,1
Netttotal (lønnsomhetsindeks)	5,6	8,0
<b>Næringslivsledere i bedrifter med 50 ansatte eller flere</b>		
Bedret lønnsomhet	52,9	38,0
Uendret lønnsomhet	20,4	31,9
Svekket lønnsomhet	26,1	29,5
Netttotal (lønnsomhetsindeks)	26,8	8,5
<b>Næringslivsledere totalt</b>		
Bedret lønnsomhet	44,1	38,8
Uendret lønnsomhet	23,7	30,4
Svekket lønnsomhet	32,0	30,6
Netttotal (lønnsomhetsindeks)	12,1	8,2
<b>Utvalg</b>	<b>510</b>	<b>539</b>

Lønnsomhetsindeksen for siste 12 måneder gikk i andre kvartal 2011 ned fra 12,1 poeng til 8,2 poeng.

## Indeks 21:

Tror du lønnsomheten i din bedrift vil bli bedre, bli svekket eller holde seg uendret de neste 12 månedene?

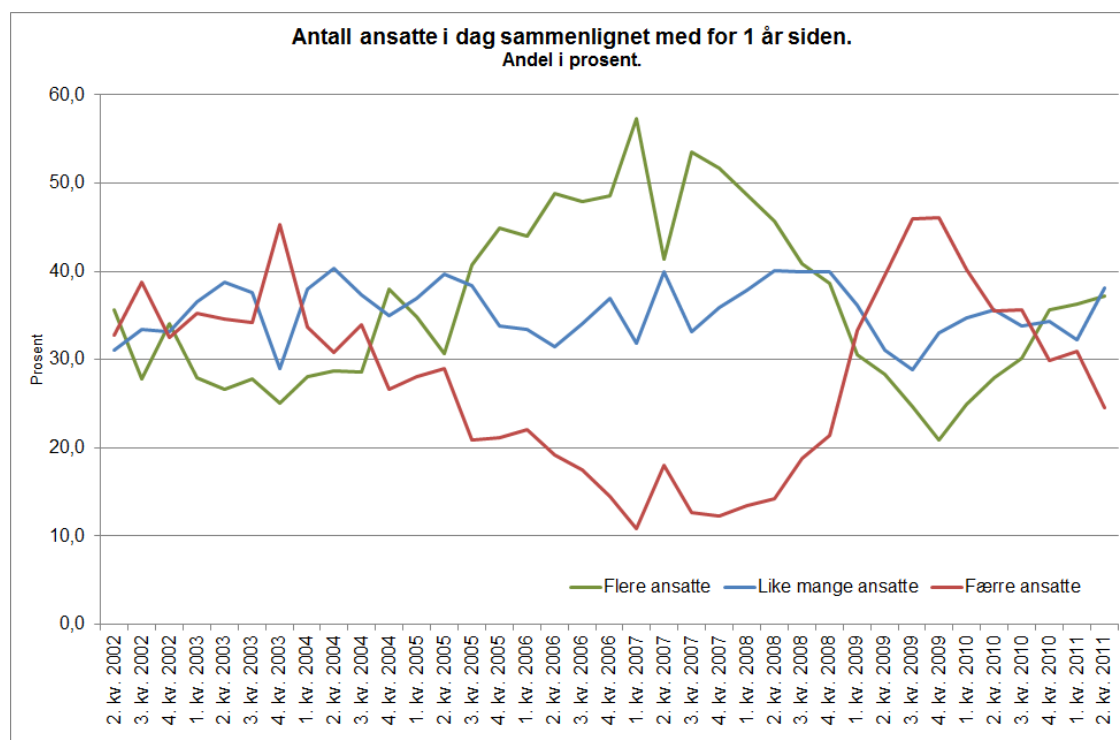


Lønnsomhetsutvikling i egen bedrift neste 12 mnd	1. kvartal 2011	2. kvartal 2011
<b>Næringslivsledere i bedrifter med færre enn 50 ansatte</b>		
Bedret lønnsomhet	45,5	32,1
Vil holde seg uendret	37,6	43,9
Svekket lønnsomhet	16,1	24,1
Netttotal (lønnsomhetsindeks)	29,4	8,0
<b>Næringslivsledere i bedrifter med 50 ansatte eller flere</b>		
Bedret lønnsomhet	46,5	43,4
Vil holde seg uendret	40,1	42,8
Svekket lønnsomhet	11,5	13,3
Netttotal (lønnsomhetsindeks)	35,0	31,1
<b>Næringslivsledere totalt</b>		
Bedret lønnsomhet	45,8	35,6
Vil holde seg uendret	38,4	43,5
Svekket lønnsomhet	14,7	20,7
Netttotal (lønnsomhetsindeks)	31,1	14,9
<b>Utvalg</b>	<b>510</b>	<b>539</b>

Lønnsomhetsindeksen for de neste 12 månedene gikk ned fra 31,1 poeng i første kvartal 2011 til 14,9 poeng i andre kvartal 2011.

## Indeks 22:

Sammenlignet med ett år tidligere, har bedriften i dag flere ansatte, færre ansatte eller like mange ansatte?

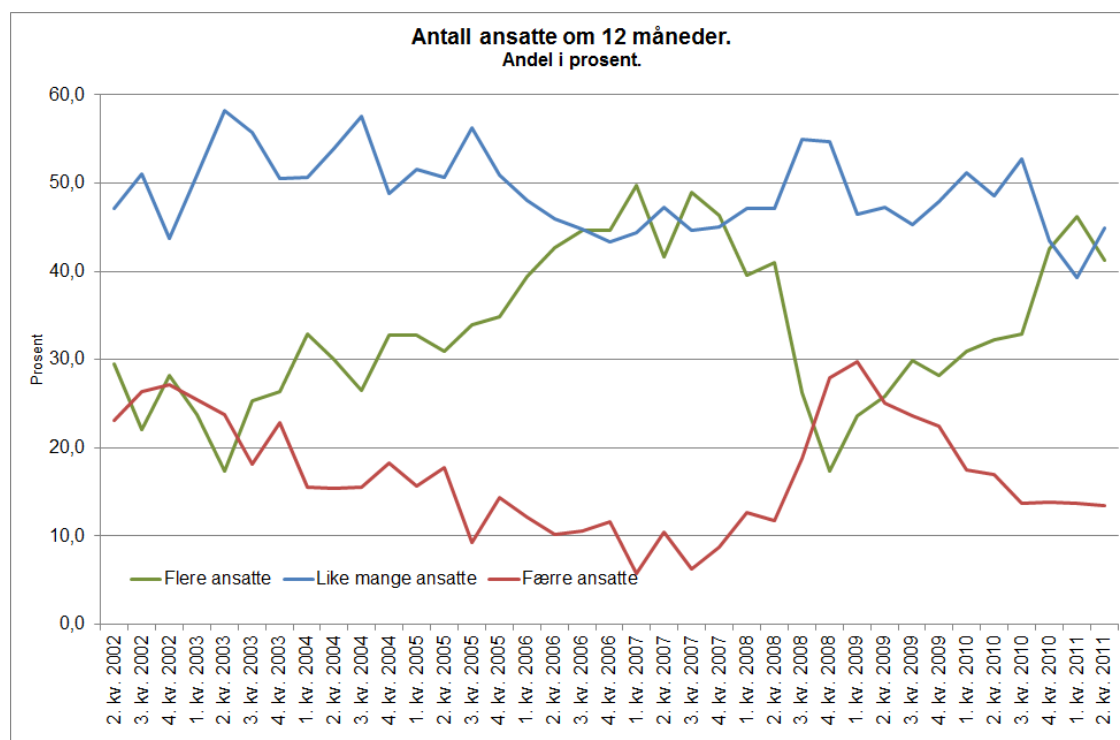


Antall ansatte i dag sammenlignet med for 1 år siden	1. kvartal 2011	2. kvartal 2011
<b>Næringslivsledere i bedrifter med færre enn 50 ansatte</b>		
Flere ansatte	28,9	34,0
Like mange ansatte	36,0	41,4
Færre ansatte	34,8	24,6
Netto (flere ansatte - færre ansatte)	-5,9	9,4
<b>Næringslivsledere i bedrifter med 50 ansatte eller flere</b>		
Flere ansatte	53,2	44,3
Like mange ansatte	23,7	30,5
Færre ansatte	22,4	24,6
Netto (flere ansatte - færre ansatte)	30,8	19,7
<b>Næringslivsledere totalt</b>		
Flere ansatte	36,3	37,2
Like mange ansatte	32,2	38,1
Færre ansatte	31,0	24,6
Netto (flere ansatte - færre ansatte)	5,3	12,6
<b>Utvalg</b>	<b>510</b>	<b>539</b>

Andelen næringslivsledere som oppgav at de har flere ansatte enn hva de hadde for 12 måneder siden gikk opp fra 36,3 prosent i første kvartal 2011 til 37,2 prosent i andre kvartal 2011. Andelen som oppgav at de har færre ansatte gikk ned fra 31,0 til 24,6 prosent, mens andelen som oppgav at de har like mange ansatte gikk opp fra 32,2 prosent til 38,1 prosent.

## Indeks 23:

Tror du bedriften om 12 måneder vil ha flere ansatte enn i dag, færre ansatte eller like mange?



Antall ansatte om 12 mnd	1. kvartal 2011	2. kvartal 2011
<b>Næringslivsledere i bedrifter med færre enn 50 ansatte</b>		
Flere ansatte	47,2	39,7
Like mange ansatte	38,7	48,0
Færre ansatte	13,8	12,1
Netto (flere ansatte - færre ansatte)	33,4	27,6
<b>Næringslivsledere i bedrifter med 50 ansatte eller flere</b>		
Flere ansatte	43,9	44,6
Like mange ansatte	40,8	38,0
Færre ansatte	13,4	16,9
Netto (flere ansatte - færre ansatte)	30,5	27,7
<b>Næringslivsledere totalt</b>		
Flere ansatte	46,2	41,2
Like mange ansatte	39,4	44,9
Færre ansatte	13,7	13,5
Netto (flere ansatte - færre ansatte)	32,5	27,7
<b>Utvalg</b>	<b>510</b>	<b>539</b>

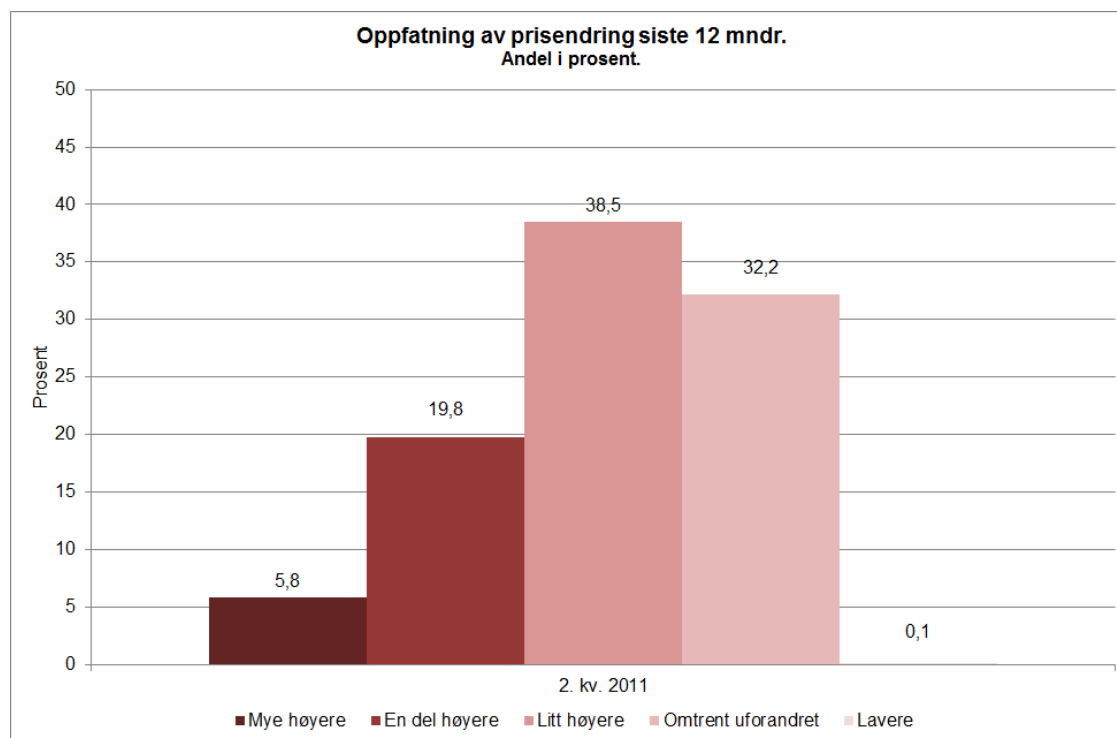
41,2 prosent av næringslivslederne oppgav i andre kvartal 2011 at de forventer å ha flere ansatte om 12 måneder, mot 46,2 prosent i første kvartal 2011. Andelen som forventer å ha færre ansatte om 12 måneder gikk ned fra 13,7 prosent til 13,5 prosent, mens andelen som forventer å ha like mange ansatte gikk i samme periode opp fra 39,4 prosent til 44,9 prosent.



## Resultater - husholdningene

### Indeks 24A:

*Sammenliknet med for 12 måneder siden, synes du prisene på varer og tjenester er mye høyere, en del høyere, litt høyere, om lag uforandret eller lavere?*

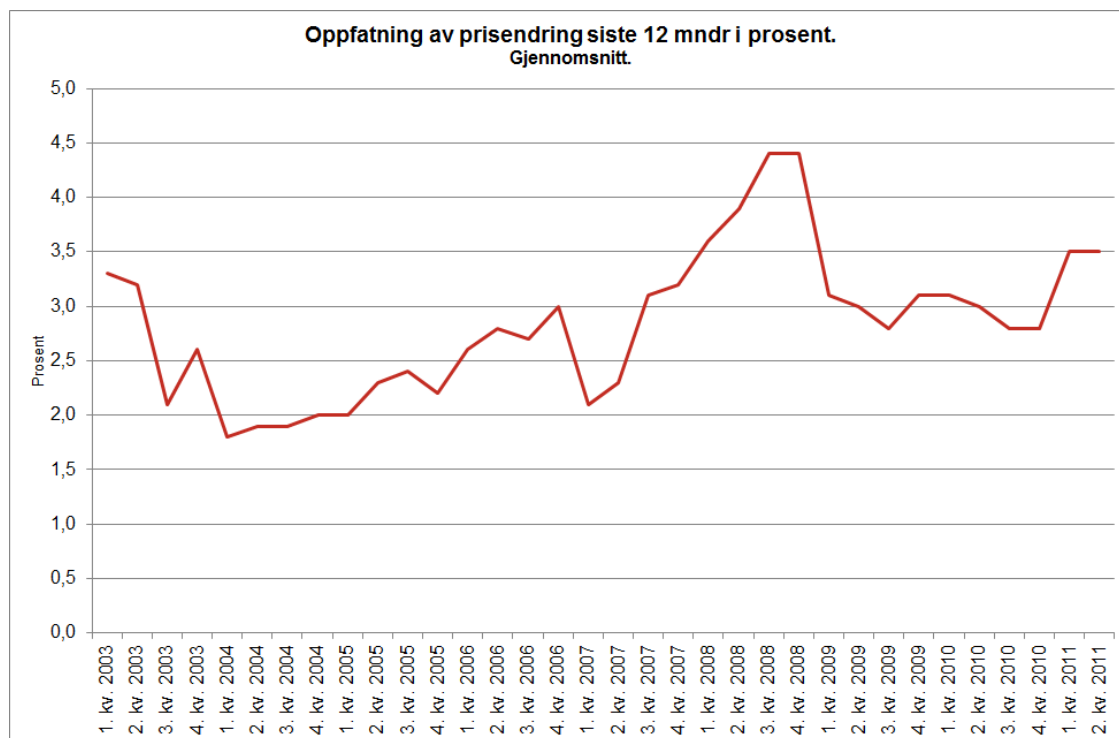


Oppfatning av prisendring siste 12 mnd.		1. kvartal 2011	2. kvartal 2011
<b>Husholdningene</b>			
Mye høyere	Prosentandel	7,9	5,8
En del høyere	Prosentandel	15,8	19,8
Litt høyere	Prosentandel	40,7	38,5
Omtrent uforandret	Prosentandel	30,7	32,2
Lavere	Prosentandel	0,9	0,1
Utvalg		1004	1000

Andelen av husholdningene som var av den oppfatning at prisene på varer og tjenester er mye høyere enn for ett år siden gikk ned fra 7,9 prosent til 5,8 prosent i andre kvartal 2011. Andelen som oppfatter at prisene er lavere gikk ned fra 0,9 prosent til 0,1 prosent. Andelen som oppfatter at prisene er omtrent uforandret var på 32,2 prosent i andre kvartal 2011 mot 30,7 prosent i første kvartal 2011.

## Indeks 24B:

Omtrent hvor mye tror du prisene har endret seg målt i prosent?

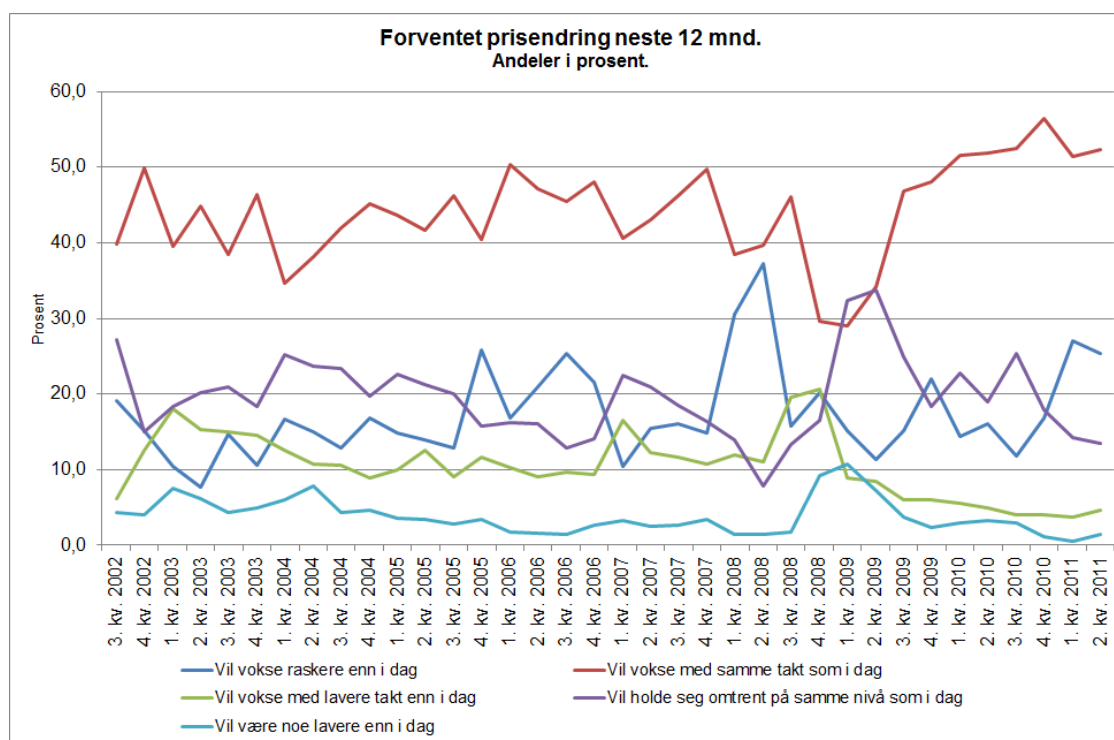


Oppfatning av prisendring siste 12 mnd. i prosent	1. kvartal 2011	2. kvartal 2011
<b>Husholdningene</b>		
Gjennomsnittlig verdi	3,5	3,5
Utvalg	782	756

Oppfattet prisendring i prosent siste 12 måneder blant husholdningene er 3,5 prosent i andre kvartal 2011, dette er uendret fra første kvartal 2011.

## Indeks 25A:

*Tror du at prisene i løpet av de neste 12 månedene vil vokse raskere enn i dag, vokse med samme takt som i dag, vokse, men saktere enn i dag, være uendret eller være noe lavere enn i dag?*

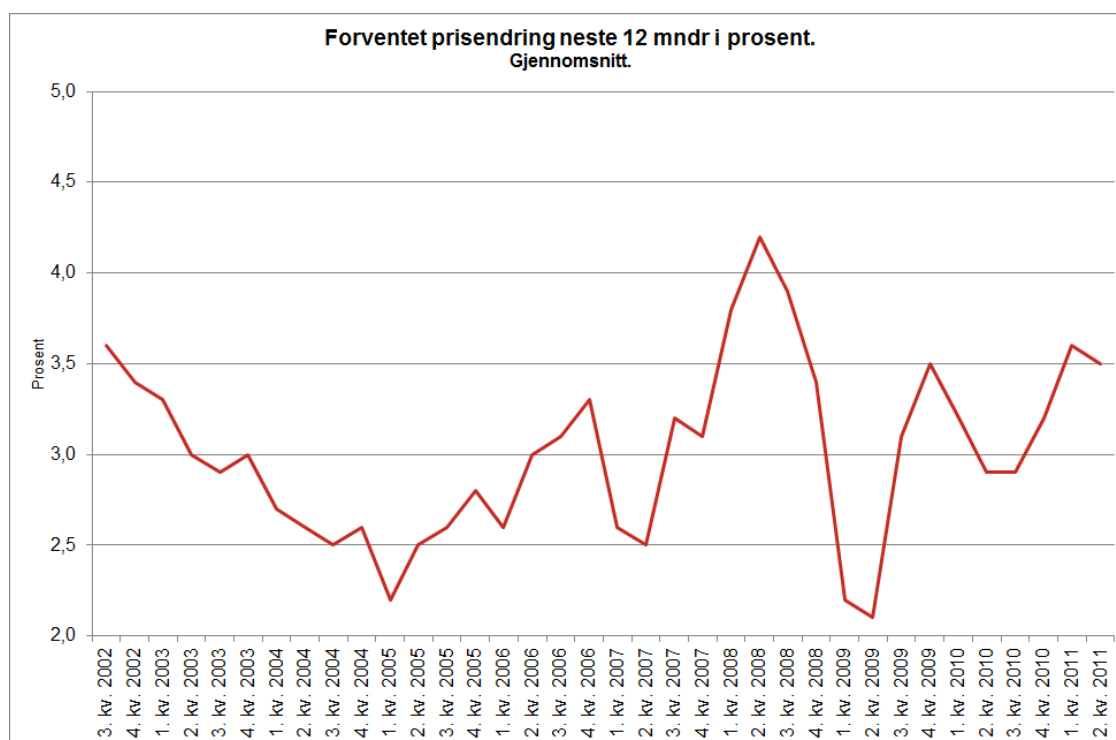


Forventet prisendring neste 12 mnd		1. kvartal 2011	2. kvartal 2011
<b>Husholdningene</b>			
Vil vokse raskere enn i dag	Prosentandel	27,1	25,3
Vil vokse med samme takt som i dag	Prosentandel	51,4	52,3
Vil vokse med lavere takt enn i dag	Prosentandel	3,7	4,7
Vil holde seg omtrent på samme nivå	Prosentandel	14,2	13,5
Vil være noe lavere enn i dag	Prosentandel	0,6	1,4
Utvalg		1004	1000

25,3 prosent av husholdningene forventer at prisene de neste 12 måneder vil vokse raskere enn i dag, mot 27,1 prosent i første kvartal 2011. 52,3 prosent av husholdningene forventer at prisene på varer og tjenester de neste 12 måneder vil vokse med samme takt som i dag, en oppgang på 0,9 prosentpoeng fra forrige kvartal. Andelen som forventer at prisene de neste 12 månedene vil være noe lavere enn i dag gikk opp fra 0,6 prosent i forrige kvartal til 1,4 prosent i andre kvartal 2011.

## Indeks 25B:

Sammenliknet med dagens prisnivå, hvor mange prosent tror du prisene kommer til å stige de nærmeste 12 månedene?

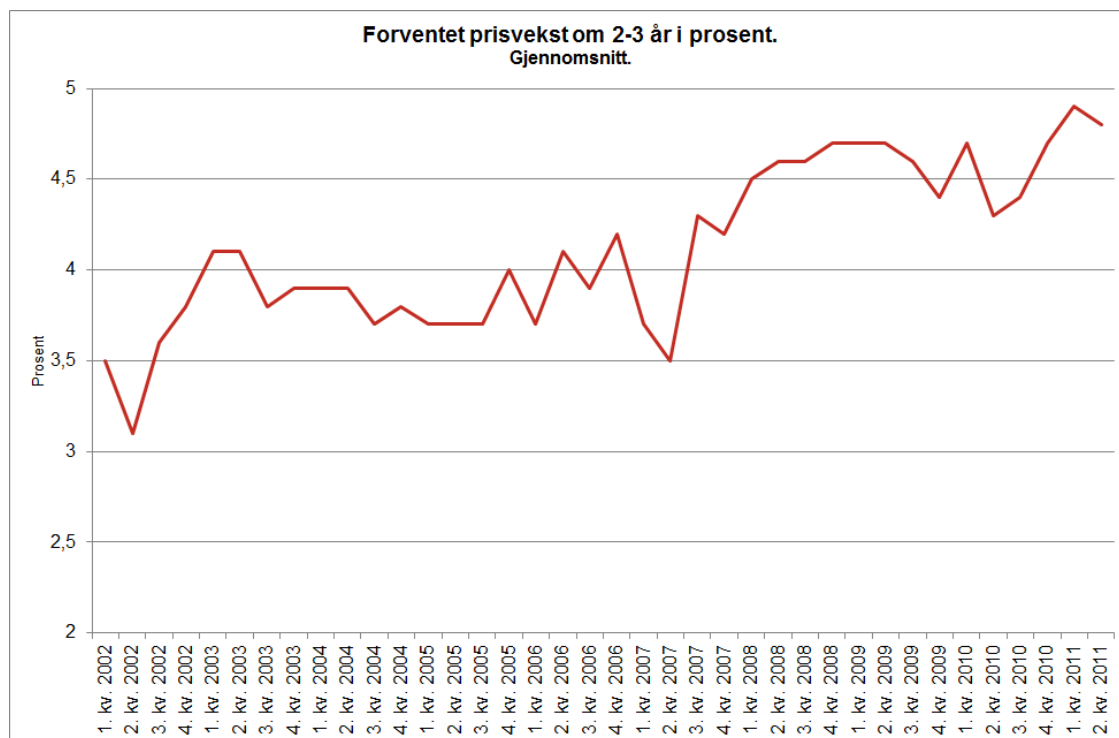


Forventet prisendring neste 12 mnd. i prosent	1. kvartal 2011	2. kvartal 2011
<b>Husholdningene</b>		
Gjennomsnittlig verdi	3,6	3,5
Utvalg	838	821

Forventet prisendring neste 12 måneder blant husholdningene sank fra 3,6 prosent i første kvartal 2011 til 3,5 prosent i andre kvartal 2011.

## Indeks 26:

Hva tror du den generelle prisveksten blir om 2-3 år, målt i prosent?

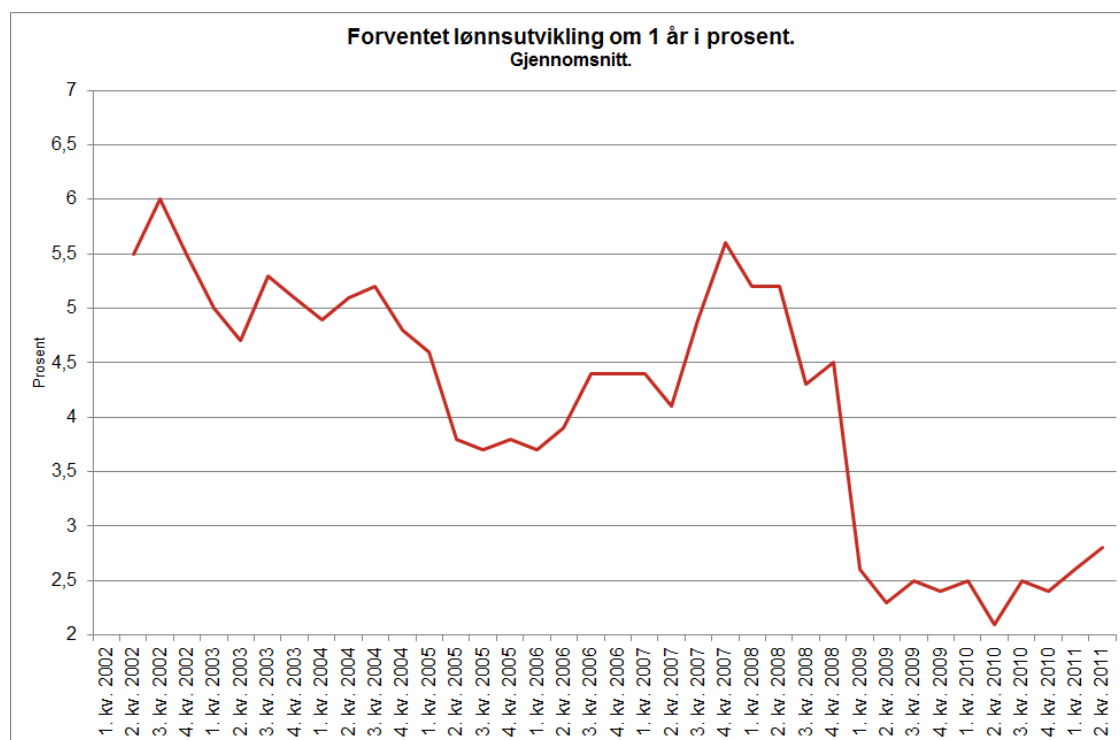


Forventet prisvekst om 2-3 år i prosent	1. kvartal 2011	2. kvartal 2011
<b>Husholdningene</b>		
Gjennomsnittlig verdi	4,9	4,8
Utvalg	676	659

Forventet prisvekst om 2-3 år blant husholdningene gikk ned fra 4,9 prosent i første kvartal 2011 til 4,8 prosent i andre kvartal 2011.

## Indeks 27:

Omtrent hvor mange prosent tror du din lønn eller pensjon vil endres de neste 12 månedene?

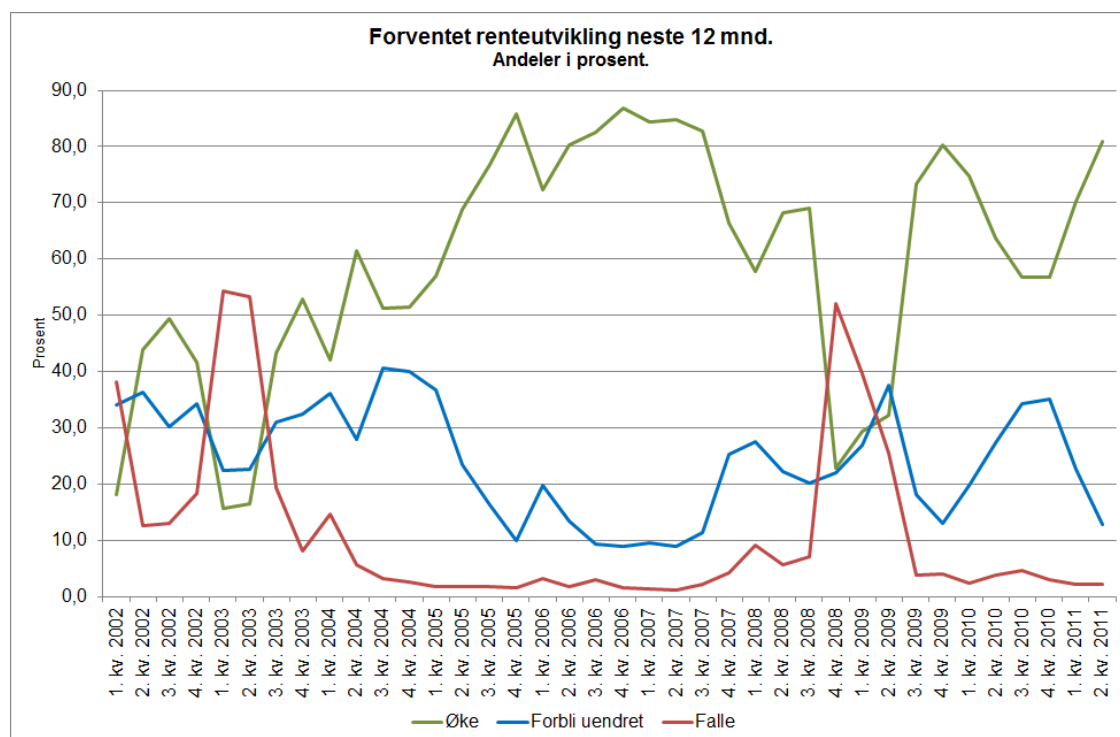


Forventet lønnsutvikling om 1 år i prosent	1. kvartal 2011	2. kvartal 2011
<b>Husholdningene</b>		
Gjennomsnittlig verdi	2,6	2,8
Utvalg	819	813

Forventet lønnsøkning neste 12 måneder blant husholdningene gikk opp fra 2,6 prosent i første kvartal 2011 til 2,8 prosent i andre kvartal 2011.

## Indeks 28:

Tror du nivået på innskudds- og lånerenter vil øke, falle eller forbli uendret de neste 12 månedene?



Forventet renteutvikling neste 12 mnd	1. kvartal 2011	2. kvartal 2011
<b>Husholdningene</b>		
Øke	70,2	81,0
Forbli uendret	22,7	12,7
Falle	2,1	2,2
Utvalg	1004	1000

Andelen av husholdningene som forventer en økning i rentene gikk opp i andre kvartal 2011, fra 70,2 prosent til 81,0 prosent. Andelen som forventer at renten skal falle steg fra 2,1 prosent til 2,2 prosent, mens andelen som forventer at renten skal forbli uendret gikk ned fra 22,7 prosent til 12,7 prosent.

## Tekniske kommentarer – økonomene og partene i arbeidslivet

---

### Utvalg og utvalgsmetode

Undersøkelsen er basert på respondentlister fra tidligere undersøkelser. Disse listene er oppdatert med nye aktører både blant økonomene og partene i arbeidslivet. I tillegg er listene korrigert for respondenter som ikke lenger er relevante.

### Antall intervjuer

I denne undersøkelsen er det gjennomført totalt 113 intervjuer blant økonomer innenfor akademisk og finansnæringen, samt representanter for partene i sentrale arbeidslivsorganisasjoner. Av disse intervjuene er 77 av respondentene økonomer og 36 respondenter kommer fra partene i arbeidslivet.

### Vekting

Resultatene i denne undersøkelsen er ikke vektet.

### Metode for datainnsamling

Feltarbeidet er gjennomført på web ved bruk av datainnsamlingsverktøyet Confirmat. Respondentene er invitert til å delta ved utsendelse av e-post.

### Tidspunkt for datainnsamling

Feltarbeidet er gjennomført i tidsrommet fra 9. til 23. mai 2011.

### Ekstremobservasjoner

Ekstremobservasjoner over 8 prosent er her holdt utenfor i presentasjonen av gjennomsnittstallene for pris- og lønnsutviklingen.



## Tekniske kommentarer - næringslivslederne

---

### Utvalg og utvalgsmetode

Undersøkelsen er representativ utvalgsundersøkelse av bedriftsledere i norske bedrifter med 20 ansatte eller flere. Undersøkelsen er gjennomført gjennom Perducos representative næringslivspanel. Dette panelet er rekruttert gjennom Perducos kvartalsvise næringslivsundersøkelse (Norges næringslivsundersøkelser - NNU®).

### Antall intervjuer

Det er gjennomført totalt 539 intervjuer blant bedriftsledere i næringslivet i denne undersøkelsen.

### Vekting

Resultatene er vektet basert på variablene geografi (landsdel), sektor (bransje) og antall ansatte i bedriften.

### Datainnsamling

Feltarbeidet er foretatt på web ved bruk av datainnsamlingsverktøyet Confirmit. Respondentene er invitert til å delta ved utsendelse av e-post til deltakerne i panelet.

### Tidspunkt for datainnsamling

Feltarbeidet er gjennomført i tidsrommet fra 10. til 24. mai 2011.

### Ekstremobservasjoner

Ekstremobservasjoner over 11 prosent er her holdt utenfor i presentasjonen av gjennomsnittstallene for pris- og lønnsutviklingen.

## Tekniske kommentarer - husholdningene

---

### Utvalg og utvalgsmetode

Undersøkelsen er representativ utvalgsundersøkelse av befolkningen som er 15 år eller eldre. 60 prosent av intervjuene er gjennomført på fasttelefon og 40 prosent er gjennomført på mobiltelefon.

### Antall intervjuer

Det er gjennomført totalt 1000 intervjuer blant norske husholdninger.

### Vekting

Resultatene er vektet basert på variablene geografi (landsdel), alder og kjønn.

### Datainnsamling

Feltarbeidet er gjennomført ved telefonintervjuer (CATI). Telefonintervjuene er gjennomført av Norstat Norge på oppdrag av Perduco.

### Tidspunkt for datainnsamling

Feltarbeidet er gjennomført i tidsrommet fra 12. til 19.mai 2011.

### Ekstremobservasjoner

Ekstremobservasjoner over 11 prosent er her holdt utenfor i presentasjonen av gjennomsnittstallene for pris- og lønnsutviklingen.